

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Enea S.A.
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2016 r.**

Poznań, 29 marca 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Indeks do jednostkowego sprawozdania finansowego

Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Jednostkowe sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów	6
Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego	9
1. Informacje ogólne	9
1.1. Informacje ogólne dotyczące Enea S.A.	9
1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	10
1.3. Informacja finansowa przygotowana zgodnie z wymogami Prawa Energetycznego	11
2. Ważne oszacowania i założenia	11
3. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych i współkontrolowanych	13
4. Rzeczowe aktywa trwałe	15
5. Użytkowanie wieczyste gruntów	17
6. Wartości niematerialne	17
7. Nieruchomości inwestycyjne	18
8. Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	18
9. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	22
10. Aktywa finansowe – obligacje wewnątrzgrupowe	22
11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24
12. Zapasy	25
13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26
14. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	26
15. Kapitał własny	26
16. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	27
17. Inne zobowiązania finansowe	30
18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	30
19. Instrumenty finansowe	30
19.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym	30
19.2. Ryzyko kredytowe	31
19.3. Ryzyko utraty płynności finansowej	32
19.4. Ryzyko towarowe	34
19.5. Ryzyko walutowe	34
19.6. Ryzyko stóp procentowych	35
19.7. Zarządzanie źródłami finansowania	36
19.8. Wartość godziwa	37
20. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	38
21. Odroczone podatki dochodowe	39
22. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	40
23. Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia	44
24. Przychody ze sprzedaży netto	45
25. Koszty według rodzaju	45
26. Koszty świadczeń pracowniczych	45
27. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	46
28. Przychody finansowe	46
29. Koszty finansowe	47
30. Podatek dochodowy	47
31. Dywidenda	47
32. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	48
33. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych	50
34. Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego	50
35. Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na koniec okresu sprawozdawczego	51

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

36. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.	51
36.1. Poręczenia i gwarancje	51
36.2. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi	54
36.3. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Enea S.A.	55
36.4. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.	56
36.5. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii.	56
36.6. Wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł	57
37. Zatrudnienie w Enea S.A.	58
38. Podatkowa grupa kapitałowa	58
39. Udział w programie budowy elektrowni atomowej	59
40. Nabycie akcji Polimex–Mostostal S.A.	60
41. Nabycie akcji ENGIE Energia Polska S.A.	61
42. Podpisanie Umowy Inwestycyjnej z Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w sprawie budowy i eksploatacji bloku energetycznego w Elektrowni Ostrołęka	62
43. Podpisanie listu intencyjnego ws. wstępnego zainteresowania zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A.	62
44. Oferta wstępna na przejęcie aktywów EDF w Polsce	63
45. Ujawnienia wynikające z art. 44 ustawy Prawo Energetyczne w zakresie poszczególnych rodzajów działalności	63
46. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	70
46.1. Podstawa sporządzenia	70
46.2. Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych	71
46.3. Metody wyceny inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	71
46.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	72
46.5. Rzeczowe aktywa trwałe	72
46.6. Prawo wieczystego użytkowania	73
46.7. Wartości niematerialne	73
46.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych	74
46.9. Nieruchomości inwestycyjne	74
46.10. Leasing	75
46.11. Utrata wartości aktywów	75
46.12. Aktywa finansowe	76
46.13. Zapasy (w tym świadectwa pochodzenia)	80
46.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	82
46.15. Kapitał podstawowy	82
46.16. Zobowiązania finansowe w tym kredyty, pożyczki i papiery dłużne.	82
46.17. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)	82
46.18. Świadczenia pracownicze	83
46.19. Rezerwy	85
46.20. Ujmowanie przychodów	86
46.21. Wypłata dywidend	86
46.22. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	86
46.23. Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	87

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Enea S.A. sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostało zaakceptowane przez Zarząd Spółki do publikacji oraz przedłożenia właściwym organom Spółki do zatwierdzenia zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości i Kodeksu Spółek Handlowych.

Członkowie Zarządu

Prezes Zarządu **Mirosław Kowalik**

Członek Zarządu **Piotr Adamczak**

Członek Zarządu **Mikołaj Franzkowiak**

Członek Zarządu **Wiesław Piosik**

Enea Centrum Sp. z o.o.
Podmiot odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg
rachunkowych i sporządzenie sprawozdania finansowego

Enea Centrum Sp. z o.o. ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
KRS 0000477231, NIP 777-000-28-43, REGON 630770227

Poznań, 29 marca 2017 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Stan na dzień	
		31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	4	29 063	30 699
Użytkowanie wieczyste gruntów	5	1 970	1 998
Wartości niematerialne	6	4 814	4 005
Nieruchomości inwestycyjne	7	15 405	15 955
Inwestycje w jednostkach zależnych i wspólnie kontrolowanych	8	9 448 433	8 323 493
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	21	48 562	63 316
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39	41 902	23 402
Obligacje wewnątrzgrupowe	10	5 136 547	5 339 352
Instrumenty pochodne	16	40 267	844
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	11	145 111	73 557
		14 912 074	13 876 621
Aktywa obrotowe			
Zapasy	12	84 984	152 318
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	11	1 119 479	1 141 808
Obligacje wewnątrzgrupowe	10	486 566	55 033
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	14	-	215 488
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	1 614 822	1 397 632
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	9	-	8 410
		3 305 851	2 970 689
Razem aktywa		18 217 925	16 847 310
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy		588 018	588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną		4 627 673	4 627 673
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających		33 826	3 980
Kapitał rezerwowy		2 640 358	2 640 358
Zyski zatrzymane		3 050 604	2 427 976
Razem kapitał własny	15	10 940 479	10 288 005
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	16	5 918 322	5 187 381
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20	510	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	22	49 060	55 265
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	23	4 146	10 905
		5 972 038	5 253 551
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	16	136 206	31 905
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18	667 226	582 824
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	20	262	43
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		31 564	85 363
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	22	20 050	16 486
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		281	281
Inne zobowiązania finansowe	17	166 653	327 318
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	23	283 166	261 534
		1 305 408	1 305 754
Razem zobowiązania		7 277 446	6 559 305
Razem kapitał własny i zobowiązania		18 217 925	16 847 310

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

	Nota	Za okres	
		12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2015
Przychody ze sprzedaży		5 678 726	5 662 671
Podatek akcyzowy		(257 374)	(232 447)
Przychody ze sprzedaży netto	24	5 421 352	5 430 224
Pozostałe przychody operacyjne	27	27 697	18 334
Amortyzacja	25	(3 459)	(5 657)
Koszty świadczeń pracowniczych	25	(55 751)	(48 968)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	25	(2 416)	(1 866)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	25	(3 577 904)	(3 622 261)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	25	(1 498 807)	(1 482 852)
Inne usługi obce	25	(162 450)	(146 305)
Podatki i opłaty	25	(3 103)	(3 134)
(Strata)/zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		(1)	1 754
Pozostałe koszty operacyjne	27	(36 873)	(56 985)
Zysk operacyjny		108 285	82 284
Koszty finansowe	29	(200 231)	(2 215 946)
Przychody finansowe	28	190 159	173 521
Przychody z tytułu dywidend		548 874	874 236
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		647 087	(1 085 905)
Podatek dochodowy	30	(26 844)	(30 983)
Zysk/(strata) netto okresu sprawozdawczego		620 243	(1 116 888)
Inne całkowite dochody			
Podlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat			
- wycena instrumentów zabezpieczających		36 847	4 914
- podatek dochodowy		(7 001)	(934)
Niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat			
- przeszacowanie programu określonych świadczeń	22	2 945	7 240
- podatek dochodowy		(560)	(1 375)
Inne całkowite dochody netto		32 231	9 845
Całkowity dochód ogółem		652 474	(1 107 043)
Zysk/(strata) przypadający na akcjonariuszy spółki		620 243	(1 116 888)
Średnioważona liczba akcji zwykłych		441 442 578	441 442 578
Zysk/(strata) netto na akcję (w zł na jedną akcję)		1,41	(2,53)
Zysk/(strata) rozwodniony na akcję (w zł na jedną akcję)		1,41	(2,53)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowý z wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał rezerwowý	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2016	441 443	146 575	588 018	4 627 673	3 980	2 640 358	2 427 976	10 288 005
Zysk netto							620 243	620 243
Inne całkowite dochody					29 846		2 385	32 231
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					29 846		622 628	652 474
Stan na 31.12.2016	441 443	146 575	588 018	4 627 673	33 826	2 640 358	3 050 604	10 940 479

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowý z wyceny instrumentów zabezpieczających	Kapitał rezerwowý	Zyski zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2015	441 443	146 575	588 018	4 627 673	-	2 151 228	4 235 607	11 602 526
Strata netto							(1 116 888)	(1 116 888)
Inne całkowite dochody					3 980		5 865	9 845
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					3 980		(1 111 023)	(1 107 043)
Podział zysku netto						489 130	(489 130)	-
Dywidendy							(207 478)	(207 478)
Stan na 31.12.2015	441 443	146 575	588 018	4 627 673	3 980	2 640 358	2 427 976	10 288 005

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Za okres	
		12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2015
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) netto okresu sprawozdawczego		620 243	(1 116 888)
Korekty:			
Podatek dochodowy w zyskach i stratach	30	26 844	30 983
Amortyzacja	25	3 459	5 657
Strata/(zysk) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		1	(1 754)
(Zysk)/strata na sprzedaży aktywów finansowych		(4 815)	3 348
Przychody z tytułu odsetek		(147 408)	(135 045)
Przychody z tytułu dywidend		(548 874)	(874 236)
Koszty z tytułu odsetek		151 445	101 178
Inne koszty finansowe*		42 000	2 104 504
		(477 348)	1 234 635
Podatek dochodowy zapłacony		(238 756)	(295 749)
Przepływy z tytułu rozliczeń w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej		213 642	226 479
Zmiany stanu kapitału obrotowego			
Zapasy		67 334	(36 201)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe		(30 371)	(40 129)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		(86 518)	124 572
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		304	(5 196)
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		-	-
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia		14 873	84 351
		(34 378)	127 397
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		83 403	175 874
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		(1 787)	(809)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		16	1 982
Nabycie aktywów finansowych		(1 318 500)	(1 911 812)
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych		252 030	403 699
Nabycie jednostek zależnych i stowarzyszonych		(204 450)	(1 485 737)
Zbycie jednostki zależnej		10 100	6 531
Dywidendy otrzymane		548 874	874 236
Wpływy związane z przyszłym nabyciem aktywów finansowych		3 722	9 159
Odsetki otrzymane		148 148	125 207
Inne wpływy		-	347
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(561 847)	(1 977 197)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Otrzymane kredyty i pożyczki		100 000	475 000
Emisja obligacji		750 000	2 581 000
Dywidendy wypłacone		-	(207 478)
Wydatki związane z płatnością zobowiązań leasingu finansowego		(134)	(129)
Wydatki związane z przyszłymi emisjami obligacji		(4 536)	(9 434)
Odsetki zapłacone		(149 696)	(80 819)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		695 634	2 758 140
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych		217 190	956 817
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	13	1 397 632	440 815
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	13	1 614 822	1 397 632

* W pozycji prezentowany jest głównie odpis aktualizujący wartość udziałów oraz aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje ogólne dotyczące Enea S.A.

Nazwa (firma):	Enea Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Kraj siedziby:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań
Adres:	ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
Krajowy Rejestr Sądowy – Sąd Rejonowy w Poznaniu	KRS 0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 884 55 44
Numer faksu:	(+48 61) 884 59 59
e-mail:	Enea@Enea.pl
Strona internetowa:	www.Enea.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

Enea S.A. działając pod nazwą Energetyka Poznańska S.A. została wpisana 21 maja 2001 r. do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Poznaniu pod numerem KRS 0000012483.

Na 31 grudnia 2016 r. struktura akcjonariuszy Enea S.A. przedstawia się następująco: Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej posiada 51,5% akcji, PZU TFI 5,2% i pozostali akcjonariusze 43,3%.

Na 31 grudnia 2016 r. statutowy kapitał zakładowy Enea S.A. zarejestrowany w KRS był równy 441 443 tys. zł (588 018 tys. zł po przekształceniu na MSSF UE z uwzględnieniem hiperinflacji i innych korekt) i dzielił się na 441 442 578 akcji.

Głównym przedmiotem działalności Enea S.A. („Enea”, „Spółka”) jest obrót energią elektryczną.

Enea S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Enea, w skład której na 31 grudnia 2016 r. wchodzi 12 spółek zależnych, 9 spółek pośrednio zależnych oraz 1 spółka wspólnie kontrolowana.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Enea S.A.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

	31.12.2016	31.12.2015
Prezes Zarządu	Mirostław Kowalik	p.o. Prezesa Zarządu Wiesław Piosik
Członek Zarządu ds. Finansowych	Mikołaj Franzkowiak	Dalida Gepfert
Członek Zarządu ds. Handlowych	Piotr Adamczak	Grzegorz Kinelski
Członek Zarządu ds. Korporacyjnych	Wiesław Piosik	--

21 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały o powołaniu ze skutkiem od dnia 15 lutego 2016 r. Pana Piotra Adamczaka na stanowisko Członka Zarządu ds. Handlowych i Pana Mikołaja Franzkowiaka na stanowisko Członka Zarządu ds. Finansowych.

30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. podjęła uchwałę o odwołaniu z dniem 7 stycznia 2016 r. Pani Dalidy Gepfert – Członka Zarządu ds. Finansowych oraz Pana Grzegorza Kinelskiego – Członka Zarządu ds. Handlowych ze składu Zarządu Enea S.A. oraz podjęła uchwałę o cofnięciu delegowania z dniem 7 stycznia 2016 r. Członka Rady Nadzorczej Pana Wiesława Piosika do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Enea S.A.

30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. podjęła również uchwałę o powołaniu ze skutkiem od dnia 7 stycznia 2016 r. Pana Mirostawa Kowalika na stanowisko Prezesa Zarządu i Pana Wiesława Piosika na stanowisko Członka Zarządu ds. Korporacyjnych w Zarządzie Enea S.A., kolejnej kadencji, która rozpoczęła się 7 stycznia 2016 r. oraz podjęła uchwałę o delegowaniu z dniem 7 stycznia 2016 r. Członka Rady Nadzorczej Pana Sławomira Brzezińskiego do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Handlowych Enea S.A., do czasu powołania nowego Członka Zarządu ds. Handlowych.

Rada Nadzorcza

	31.12.2016	31.12.2015
Przewodnicząca Rady Nadzorczej	Małgorzata Niezgoda	Małgorzata Niezgoda
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Piotr Kossak	Tomasz Gołębiowski
Sekretarz Rady Nadzorczej	Rafał Szymański	Sandra Malinowska
Członek Rady Nadzorczej	Rafał Bargiel	Radosław Winiarski
Członek Rady Nadzorczej	Piotr Mirkowski	Wiesław Piosik
Członek Rady Nadzorczej	Sławomir Brzeziński	Sławomir Brzeziński
Członek Rady Nadzorczej	Wojciech Klimowicz	Wojciech Klimowicz
Członek Rady Nadzorczej	Tadeusz Mikłosz	Tadeusz Mikłosz
Członek Rady Nadzorczej	Roman Stryjski	Rafał Szymański
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Skopiński	----

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. podjęła uchwałę o delegowaniu z dniem 7 stycznia 2016 r. Członka Rady Nadzorczej Sławomira Brzezińskiego do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Handlowych Enea S.A., do czasu powołania nowego Członka Zarządu ds. Handlowych.

7 stycznia 2016 r. do Spółki wpłynęła rezygnacja Pana Wiesława Piosika z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 7 stycznia 2016 r. Rezygnacja została złożona w związku z powołaniem ww. osoby z dniem 7 stycznia 2016 r. w skład Zarządu Spółki.

15 stycznia 2016 r. NWZ Enea S.A. odwołało ze składu Rady Nadzorczej następujących jej Członków: Sandrę Malinowską, Radostawa Winiarskiego oraz Tomasza Gołębiewskiego – członka niezależnego.

15 stycznia 2016 r. NWZ Enea S.A. powołało w skład Rady Nadzorczej 4 nowych Członków Rady Nadzorczej w osobach: Piotra Kossaka - członka niezależnego, Rafała Bargiela, Piotra Mirkowskiego i Romana Stryjskiego.

5 września 2016 r. na podstawie oświadczenia Ministra Energii powołano w skład Rady Nadzorczej Pawła Skopińskiego.

1.3. Informacja finansowa przygotowana zgodnie z wymogami Prawa Energetycznego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera informację finansową, o której mowa w art. 44 ust. 2 ustawy z 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059), które zostało przedstawione w nocie 45 („informacja finansowa regulacyjna”).

2. Ważne oszacowania i założenia

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania finansowego. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

- **świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia** – przyjęto wycenę rezerw na świadczenia pracownicze sporządzoną poprzez określenie salda zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu przewidywanych przyszłych wypłat świadczeń, obliczoną w sposób aktuarny; stopy dyskontowe oraz tempo długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na dokonany szacunek (nota 22),

- **odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe** – wysokość odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według oryginalnej efektywnej stopy procentowej. Zmiana wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych spowoduje zmianę oszacowania wielkości odpisów aktualizujących należności (nota 11),

- **niezafakturowane przychody ze sprzedaży na koniec roku obrotowego** – oszacowanie wielkości sprzedaży energii nierozliczonej odbywa się na podstawie szacowanego zużycia energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu

Noty przedstawione na stronach 9-87 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

rozliczeniowego do końca okresu obrotowego (nota 11),

- **odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości** – szacowanie obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu i czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne Spółki w oparciu o indywidualne analizy zgłoszonych roszczeń (nota 23 oraz 36.3),

- **wycena udziałów w jednostkach zależnych** – testy na utratę wartości udziałów przeprowadzane są w oparciu o szereg założeń, których część jest poza kontrolą Enea S.A. Główne założenia dotyczą przyjętych ścieżek cen energii elektrycznej, certyfikatów pochodzenia energii, rynku mocy oraz stopy dyskontowej. Znaczące zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji na sytuację finansową oraz wyniki finansowe Spółki (nota 8),

- **rezerwy** – ujęcie rezerw wymaga dokonania najbardziej właściwego szacunku nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku obecnego na koniec okresu sprawozdawczego, najistotniejsze wartości dotyczą rezerw na świadectwa pochodzenia energii (nota 23).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

3. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych i współkontrolowanych

	Nazwa i adres spółki	Udział Enea S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2016	Udział Enea S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2015
1.	Enea Operator Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
2.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	100	100
3.	Enea Oświetlenie Sp. z o.o. ⁴ Szczecin, ul. Ku Słońcu 34	100	100
4.	Enea Trading Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	100	100
5.	Szpital Uzdrawiskowy ENERGETYK Sp. z o.o. Inowrocław, ul. Wilkońskiego 2	-. ⁶	100
6.	Enea Logistyka Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
7.	Enea Serwis Sp. z o.o. Lipno, Gronówko 30	100	100
8.	Enea Centrum Sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 1	100	100
9.	Enea Pomiary Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
10.	ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji Poznań, ul. Marcinkowskiego 27	100 ⁵	100 ⁵
11.	Enea Innovation Sp. z o.o. Warszawa, ul. Aleja Jana Pawła II 25	100	100
12.	Lubelski Węgiel BOGDANKA S. A. Bogdanka, Puchaczów	65,99	65,99
13.	Annacond Enterprises Sp. z o.o. Warszawa, ul. Jana Pawła II 25	61	61
14.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Zachód Sp. z o.o. Białystok, ul. Starosielce 2/1	100 ¹	100 ¹
15.	Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. ⁷ Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100 ³	100 ³
16.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Oborniki, ul. Wybudowanie 56	99,93 ¹	99,91 ¹
17.	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Białystok, ul. Warszawska 27	91,02 ¹	86,36 ¹
18.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o. Piła, ul. Kaczorska 20	71,11 ¹	71,11 ¹
19.	EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	65,99 ²	65,99 ²
20.	RG Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	65,99 ²	65,99 ²
21.	MR Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	65,99 ²	65,99 ²
22.	Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	58,53 ²	58,53 ²
23.	ElectroMobility Poland S.A. Warszawa, ul. Mysia 2	25 ⁸	-

¹ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.

29 listopada 2016 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Obornikach spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy Spółki o kwotę 1 400 tys. zł poprzez utworzenie nowych 2 800 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Wszystkie nowo utworzone udziały w kapitale zakładowym Spółki zostały zaoferowane do objęcia Spółce Enea Wytwarzanie sp. z o.o., która pokryje je w całości wkładem pieniężnym; kwotę zaptacono 2 grudnia 2016 r. Wpisu do KRS dokonano 21 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

17 września 2015 r. Uchwałą nr 547/2015 Zarządu Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. uruchomiono projekt „Nabycie udziałów pracowniczych MPEC sp. z o.o. w Białymstoku”. 17 listopada 2015 r. Uchwałą nr 661/2015 udzielono pełnomocnictw do zawierania umów przedwstępnych i przyrzeczonych. Możliwa do nabycia ilość udziałów to 75 tys. Zawieranie Umów Przedwstępnych przewidziano od dnia 7 grudnia 2015 roku do 27 stycznia 2016 roku. Umowy Przyrzeczone będą zawierane po dniu 16 września 2016 roku. Do końca grudnia 2015 roku zawarto Umowy Przedwstępne Sprzedaży udziałów na łączną kwotę 747 tys. zł. W roku 2016 Enea Wytwarzanie sp. z o.o. nabyła 67 209 udziałów MPEC sp. z o.o. w Białymstoku za kwotę 7 688 tys. zł i na koniec roku posiada 91,02% udziału w kapitale zakładowym.

² – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Lubelski Węgiel BOGDANKA S.A.

³ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Operator Sp. z o.o.

⁴ – 16 czerwca 2016 r. NZW Enea Oświetlenie Sp. z o.o. zmieniło umowę spółki poprzez zmianę siedziby spółki na Szczecin 71-080 ul. Ku Słońcu 34. Zmiana umowy spółki została zarejestrowana w KRS 6 lipca 2016 r.

⁵ – 30 marca 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, uchwała weszła w życie 1 kwietnia 2015 r. 5 listopada 2015 r. został złożony wniosek do KRS o wykreślenie spółki.

⁶ – 5 września 2016 r. została zawarta umowa sprzedaży udziałów spółki Szpital Uzdrowski ENERGETYK Sp. z o.o., 2 grudnia 2016 r. doszło do przeniesienia własności udziałów Spółki na inwestora.

⁷ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Operator Sp. z o.o. Spółka powstała 18 września 2015 r. 95% udziałów objęła spółka Enea Operator Sp. z o.o. a 5% Enea Pomiary Sp. z o.o., 10 listopada 2015 r. Enea Operator Sp. z o.o. nabyła od Enea Pomiary Sp. z o.o. 1 udział spółki Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. (CSWI), tym samym stała się 100% udziałowcem spółki CSWI.

9 grudnia 2015 r. została zawarta umowa sprzedaży udziałów pomiędzy Enea Operator Sp. z o.o. a 4 spółkami dystrybucyjnymi (RWE STOEN, ENERGA - OPERATOR, PGE Dystrybucja, Tauron Dystrybucja). W wyniku powyższej transakcji podmioty będą miały po 20% udziałów w kapitale spółki. Do przeniesienia udziałów dojdzie m.in. pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa UOKiK na koncentrację.

23 czerwca 2016 r. został zawarty aneks nr 1 do wyżej wymienionej umowy sprzedaży udziałów. W myśl zmienionych zapisów umowy do przeniesienia własności udziałów dojdzie nie wcześniej niż 31 grudnia 2016 r.

8 grudnia 2016 r. został zawarty aneks nr 2 do wyżej wymienionej umowy sprzedaży udziałów. W myśl zmienionych zapisów umowy do przeniesienia własności udziałów dojdzie nie wcześniej niż 30 czerwca 2017 r.

⁸ – 19 października 2016 r. PGE Polska Grupa Energetyczna, ENERGA, Enea oraz Tauron Polska Energia powołały spółkę ElectroMobility Poland. Działalność nowej spółki ma przyczynić się do powstania systemu elektromobilności w Polsce. 7 grudnia 2016 r. dokonano wpisu do rejestru KRS – zarejestrowano spółkę.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

4. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2016							
Wartość brutto	1 376	39 171	21 670	6 246	4 113	457	73 033
Umorzenie	-	(14 463)	(19 483)	(4 976)	(3 412)	-	(42 334)
Wartość księgowa netto	1 376	24 708	2 187	1 270	701	457	30 699
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016							
Przeniesienie	-	-	-	550	-	(550)	-
Nabycie	-	-	-	863	42	272	1 177
Amortyzacja	-	(667)	(1 042)	(657)	(347)	-	(2 713)
Likwidacje (wartość początkowa)	-	(682)	(5)	-	-	-	(687)
Likwidacje (umorzenie)	-	666	5	-	-	-	671
Pozostałe (wartość początkowa)	-	19	(254)	(3)	-	(87)	(325)
Pozostałe (umorzenie)	-	-	241	-	-	-	241
Stan na 31.12.2016							
Wartość brutto	1 376	38 508	21 411	7 656	4 155	92	73 198
Umorzenie	-	(14 464)	(20 279)	(5 633)	(3 759)	-	(44 135)
Wartość księgowa netto	1 376	24 044	1 132	2 023	396	92	29 063

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2015							
Wartość brutto	2 959	30 986	22 083	6 324	4 019	1 354	67 725
Umorzenie	(1 073)	(10 898)	(17 402)	(4 287)	(2 978)	-	(36 638)
Wartość księgowa netto	1 886	20 088	4 681	2 037	1 041	1 354	31 087
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2015							
Przeniesienie	-	-	-	-	-	(1 095)	(1 095)
Nabycie	-	-	-	-	-	454	454
Amortyzacja	-	(483)	(2 640)	(755)	(356)	-	(4 234)
Likwidacje (wartość początkowa)	(130)	(144)	(478)	(83)	-	-	(835)
Likwidacje (umorzenie)	-	64	477	66	-	-	607
Przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnej	-	(136)	-	-	-	-	(136)
Pozostałe (wartość początkowa)	(1 453)	8 465	65	5	94	(256)	6 920
Pozostałe (umorzenie)	1 073	(3 146)	82	-	(78)	-	(2 069)
Stan na 31.12.2015							
Wartość brutto	1 376	39 171	21 670	6 246	4 113	457	73 033
Umorzenie	-	(14 463)	(19 483)	(4 976)	(3 412)	-	(42 334)
Wartość księgowa netto	1 376	24 708	2 187	1 270	701	457	30 699

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Enea S.A. jako leasingobiorca używa na podstawie umowy leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto	1 423	787
- Środki transportu	1 423	787
Umorzenie	(651)	(787)
- Środki transportu	(651)	(787)
Wartość księgowa netto	772	-
- Środki transportu	772	-

Enea S.A. nie występuje jako strona finansująca w umowach leasingu finansowego.

Na rzeczowych aktywach trwałych Spółki, poza środkami trwałymi użytkowanymi na podstawie umowy leasingu finansowego, nie ma ustanowionych zabezpieczeń.

5. Użytkowanie wieczyste gruntów

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	2 230	1 783
Pozostałe (wartość początkowa)	-	447
Wartość brutto na koniec okresu	2 230	2 230
Wartość umorzenia na początek okresu	(232)	(138)
Amortyzacja	(28)	(25)
Pozostałe (umorzenie)	-	(69)
Wartość umorzenia na koniec okresu	(260)	(232)
Wartość netto na początek okresu	1 998	1 645
Wartość netto na koniec okresu	1 970	1 998

6. Wartości niematerialne

	Oprogramowania komputerowe, licencje, koncesje, patenty	
	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	12 516	10 462
Przeniesienia	-	1 095
Nabycie	1 347	1 486
Aport (wartość początkowa)	-	(527)
Wartość brutto na koniec okresu	13 863	12 516
Wartość umorzenia na początek okresu	(8 511)	(7 530)
Amortyzacja	(538)	(1 006)
Aport (umorzenie)	-	25
Wartość umorzenia na koniec okresu	(9 049)	(8 511)
Wartość netto na początek okresu	4 005	2 932
Wartość netto na koniec okresu	4 814	4 005

Na wartościach niematerialnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

7. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	19 322	19 186
Przeniesienie	-	136
Wartość brutto na koniec okresu	19 322	19 322
Wartość umorzenia na początek okresu	(3 367)	(2 819)
Umorzenie za okres	(550)	(546)
Pozostałe	-	(2)
Wartość umorzenia na koniec okresu	(3 917)	(3 367)
Wartość netto na początek okresu	15 955	16 367
Wartość netto na koniec okresu	15 405	15 955

Spółka do kategorii Nieruchomości inwestycyjnych zalicza między innymi budynek biurowy i inne lokale. Istotną nieruchomość inwestycyjną stanowi budynek biurowy, 9 stycznia 2017 r. wygasa umowa najmu z 2012 r. Spółka obecnie samodzielnie administruje budynkiem. Budynek w 93% jest wynajęty najemcom zewnętrznym.

Przychody z wynajmu budynku biurowego w roku 2016 wynoszą 1 616 tys. zł, natomiast koszty utrzymania tego budynku są na poziomie 508 tys. zł.

Najbardziej wartościową nieruchomością inwestycyjną jest była siedziba Enea S.A., ujęta w księgach Spółki w wartości 9 119 tys. zł. Spółka szacuje jej wartość godziwą na 18 162 tys. zł.

8. Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych

	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	8 323 493	8 951 265
Nabycie inwestycji	9 412	1 486 240
Likwidacja inwestycji	-	(8 854)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(17 487)
Dopłaty zwrotne	1 138 227	-
Inne	19 301	-
Zmiana odpisu aktualizującego	(42 000)	(2 087 671)
Stan na koniec okresu	9 448 433	8 323 493

Rok 2016

27 stycznia 2016 r. NZW Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. podjęło uchwałę nr 1 o wniesieniu dopłat zwrotnych do udziałów spółki w łącznej wysokości 749 672 tys. zł, w następujących terminach i wysokościach:

- 1 transza do 31 marca 2016 r.: 199 899 tys. zł,
- 2 transza do 31 lipca 2016 r.: 349 874 tys. zł,
- 3 transza do 30 listopada 2016 r.: 199 899 tys. zł.

25 maja 2016 r. NZW Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. podjęło uchwałę nr 1 o wniesieniu dopłat zwrotnych do udziałów spółki w wysokości 386 294 tys. zł, w terminie do dnia 31 maja 2016 r.

14 marca oraz 31 maja 2016 r. Enea S.A. wniosła dopłaty zwrotne do kapitału zakładowego Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. w łącznej wysokości 1 135 966 tys. zł (zgodnie z uchwałami NZW Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. z 27 stycznia 2016 r. i 25 maja 2016 r.). Środki finansowe zostaną przeznaczone na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. Termin zwrotu dopłat nie został określony.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W pozycji „Dopłaty zwrotne” zaprezentowane zostały również dopłaty zwrotne do kapitału zakładowego spółki Enea Centrum Sp. z o.o. oraz Annacond Enterprises Sp. z o.o. w łącznej wartości 2 261 tys. zł.

Rok 2015

23 i 25 lutego 2015 r. Enea S.A. podpisała umowy z Organizacją Podzakładową NSZZ „Solidarność” Enea Poznań oraz z Zakładową Organizacją Związkową Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Grupy Kapitałowej Enea w Poznaniu, na mocy których Enea S.A. nabyła za 16 tys. zł 16 udziałów w kapitale zakładowym spółki ENERGO-TOUR Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

29 czerwca 2015 r. ENEA S.A. objęła nowo utworzone udziały w Enea Centrum Sp. z o.o. i pokryła je w całości wkładem niepieniężnym (aportem) o wartości 502 tys. zł.

14 września 2015 r., za pośrednictwem Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A., Enea S.A. przekazała do Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. wezwanie do zapisywania się na sprzedaż 21 962 189 akcji spółki Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A. z siedzibą w Bogdance ("LWB") po cenie 67,39 zł, uprawniających do 64,57% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu LWB ("Wezwanie"). 16 października 2015 r. Enea S.A. otrzymała informację, że w ramach ogłoszonego 14 września 2015 r. wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji Lubelski Węgiel "Bogdanka" S.A., do 15 października 2015 r. zostały złożone zapisy przekraczające liczbę 21 962 189 akcji LWB. Wskazana liczba akcji uprawnia do wykonywania 64,57% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu LWB, co oznacza, że spełniony został warunek złożenia w Wezwaniu zapisów na minimalną liczbę akcji LWB. 19 października 2015 r. Enea S.A. otrzymała informację o wydaniu w tym dniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji o wyrażeniu zgody na koncentrację polegającą na przejęciu przez Enea S.A. kontroli nad spółką Lubelski Węgiel "Bogdanka" Spółka Akcyjna. Tym samym spełnił się warunek prawny Wezwania do zapisywania się na sprzedaż akcji Lubelskiego Węgla "Bogdanka" S.A. 26 października 2015 r. zostało wykonane zlecenie kupna akcji objętych Wezwaniem, a cała transakcja została rozliczona w całości 29 października 2015 r.

Uchwałą nr 13 z 3 listopada 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji zatwierdziło podział majątku spółki.

Majątek spółki ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji, pozostały po przeprowadzeniu wszystkich wymaganych czynności likwidacyjnych - stosownie do regulacji zawartych w art. 286 § 2 i 3 k.s.h. - przypada wspólnikowi posiadającemu 100% udziałów w Spółce, tj. Enea S.A. z siedzibą w Poznaniu.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego trwają czynności proceduralne związane z wykreśleniem podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.

Odpis aktualizujący wartość inwestycji

	31.12.2016	31.12.2015
Odpis aktualizujący wartość inwestycji na początek okresu	2 117 775	30 104
Utworzony	42 000	2 089 754
Wykorzystany	-	(1 356)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(727)
Odpis aktualizujący wartość inwestycji na koniec okresu	2 159 775	2 117 775

W drugim kwartale 2016 r. w związku ze zmianą sposobu kwalifikacji środków trwałych farm wiatrowych do podstawy naliczania podatku od nieruchomości Spółka dokonała aktualizacji testów na utratę wartości udziałów. Aktualizacją

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

objęte zostały udziały w spółce zajmującej się produkcją energii elektrycznej. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono utratę wartości udziałów w kwocie 42 000 tys. zł.

Test na utratę wartości udziałów

W czwartym kwartale 2016 r., w związku z posiadanymi informacjami i analizami dot. między innymi zmiany rynkowych cen energii elektrycznej, świadectw pochodzenia energii, oraz zmianą prognoz wskaźników makroekonomicznych Spółka przeprowadziła testy na utratę wartości udziałów. Testem objęte zostały udziały w spółce zajmującej się produkcją energii elektrycznej. Na podstawie przeprowadzonych testów nie stwierdzono dalszej utraty wartości udziałów.

Wartość odzyskiwalną udziałów oszacowano na podstawie wyliczonej sumy wartości użytkowych poszczególnych CGU wchodzących w skład Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. pomniejszonej o zaciągnięte zobowiązania finansowe. Wartości użytkowe CGU określono metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych wynikających z przygotowanych projekcji finansowych dla okresów dłuższych niż 5 lat. Zastosowany horyzont czasowy projekcji finansowych wynika z okresów ekonomicznej użyteczności poszczególnych CGU oraz długoterminowego wpływu zapowiadanych zmian w otoczeniu regulacyjnym. Dla jednostek wytwórczych, których zakładany okres ekonomicznej użyteczności wykracza poza zakres projekcji, określono wartość rezydualną.

Ustalona w taki sposób wartość odzyskiwalna udziałów w spółce Enea Wytwarzanie Sp. o.o. wynosi 3 697 117 tys. zł.

Przyjęte w testach kluczowe założenia są wynikiem najlepszej wiedzy oraz doświadczenia Spółki w przedmiocie wytwarzania energii elektrycznej z różnych źródeł, uwzględniają specyfikę produktową segmentu, faktyczne zdarzenia, które miały miejsce i podjęte lub mające nastąpić w przyszłości działania w ramach Grupy Kapitałowej Enea. Założenia przyjęte dla testów są spójne z ogólnymi przesłankami pochodzącymi z zewnętrznych źródeł informacji, takich jak np. badania benchmarkowe lub projekcje prezentowane przez analityków.

Poniżej przedstawiono główne założenia przyjęte do testów na utratę wartości:

- dążąc do ustalenia wartości odzyskiwalnej udziałów Spółka przygotowała długoterminowe projekcje finansowe dla aktywów wchodzących w skład Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. w ramach czterech ośrodków wypracowujących środki pieniężne (tj. CGU Białystok, CGU Elektrownie Systemowe, CGU Wiatr, CGU Woda),
- ścieżki cen, oparte m.in. na prognozach sporządzonych przez ENEA Trading (spółkę stanowiącą centrum kompetencyjne w GK Enea w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną i paliwami), z uwzględnieniem specyfiki produktowej i wiedzy o już zawartych kontraktach:
 - ceny hurtowe energii elektrycznej na lata 2017-2039 zasadniczo zakładają wzrost cen,
 - ceny świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych i kogeneracji: założono istnienie systemu wsparcia dla OZE także po roku 2025 oraz istnienie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji do roku 2018,
 - ceny praw do emisji CO₂: zakłada się zasadniczo wzrost cen,
 - ceny węgla: zakłada się ich wzrost w całym okresie prognozy,
- ilości otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2020 przyjęto na podstawie wniosku derogacyjnego (na podstawie art. 10c ust.5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady),

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- w związku z osiągnięciem 94% zaawansowania Projektu związanego z inwestycją rozwojową, jaką jest budowa bloku 11 w Elektrowni Kozienice, uwzględniono przepływy generowane przez wspomniany blok (uwzględnienie inwestycji rozwojowej budowy bloku 11 w Segmencie Elektrownie Systemowe),
- uwzględnienie zmian dot. regulacji w zakresie przychodów związanych z utrzymaniem mocy wytwórczych od roku 2022. Ponieważ na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego trwają prace nad projektem dotyczącym Rynku Mocy na polskim rynku, służby handlowe dokonały analizy i przyjęły powyższe założenia zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą. Przyjęcie takich założeń uznaje się także zasadne z uwagi na przewidywane kształtowanie się cen energii elektrycznej i konieczne zmiany w otoczeniu regulacyjnym. Spółka przyjmuje istnienie ryzyka, że ostateczny okres obowiązywania i mechanizm regulacji może okazać się istotnie różny od założonego w projekcjach,
- inflacja w okresie projekcji do 2,5% - z uwzględnieniem długoterminowego celu inflacyjnego NBP na poziomie maksymalnym 2,5%,
- przyjęte premie za ryzyko specyficzne dla CGU Elektrownie Systemowe 1,5% (oszacowanie Rynku Mocy), dla CGU Białystok 1,5% (oszacowanie wsparcia nowych bloków wytwórczych mających zastąpić istniejące),
- stopa dyskontowa oraz stopa wzrostu w okresie rezydualnym dla poszczególnych segmentów (CGU):

	Białystok	Wiatr	Woda	Elektrownie Systemowe
Ujęcie projekcji finansowych	Nominalnie	Nominalnie	Nominalnie	Nominalnie
Stopa dyskontowa (po podatku)	8,3% - 9,6%	6,8% - 7,5%	6,7%	7,6%
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

W porównywalnym okresie (2015 r.) założono następujące stopy dyskonta oraz stopy wzrostu w okresie rezydualnym:

	Białystok	Wiatr	Woda	Elektrownie Systemowe
Ujęcie projekcji finansowych	Realne	Realne	Realne	Nominalnie
Stopa dyskontowa (po podatku)	7,2%	6,8%	6,4%	7,1%
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, że istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunki wartości użytkowej ośrodków generujących przepływy pieniężne, a co za tym idzie na szacowaną wartość odzyskiwalną udziałów, są między innymi: stopy dyskontowe, inflacja i ceny energii elektrycznej, a także premie za ryzyko specyficzne, przewidywany okres wejścia życie regulacji w zakresie przychodów związanych z utrzymaniem mocy wytwórczych, ceny świadectw pochodzenia energii, uprawnień do emisji CO₂ oraz węgla.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wpływ zmiany wybranych założeń na wartość odzyskiwalną udziałów Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.:

Zmiana założeń	-0,50 p.p.	Wartość wyjściowa	0,50 p.p.
stopa dyskontowa	625 190	3 697 117	(479 881)
Inflacja	(551 494)	3 697 117	671 483
Zmiana założeń	-1,00%	Wartość wyjściowa	1,00%
cena energii elektrycznej	(515 721)	3 697 117	589 964
Zmiana założeń	-10,00 p.p.	Wartość wyjściowa	10,00 p.p.
zmiana przychodów z Rynku Mocy	(401 604)	3 697 117	407 081

9. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	8 410	12 876
Nabycie inwestycji	-	70
Przeniesienie z inwestycji w jednostkach zależnych	-	16 760
Odpis aktualizujący	-	(13 087)
Zbycie inwestycji	(8 410)	(8 209)
Stan na koniec okresu	-	8 410

Na 31 grudnia 2016 r. Spółka nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Rok 2016

Na podstawie uchwały Zarządu Enea S.A. nr 40/2016 z 24 lutego 2016 r. rozpoczęte zostało postępowanie na zbycie udziałów spółki Szpital Uzdrawiskowy ENERGETYK Sp. z o.o. w trybie publicznego zaproszenia do negocjacji. W jego wyniku 5 września 2016 r. podpisana została umowa sprzedaży udziałów, a 2 grudnia 2016 r. doszło do przeniesienia udziałów na nowego właściciela. W związku z powyższym proces sprzedaży udziałów spółki Szpital Uzdrawiskowy ENERGETYK Sp. z o.o. został zakończony.

Rok 2015

Na podstawie uchwały Zarządu Enea S.A. nr 182/2015 z 21 lipca 2015 r. rozpoczęte zostało postępowanie na zbycie udziałów spółki Hotel EDISON Sp. z o.o. w trybie publicznego zaproszenia do negocjacji. W wyniku przeprowadzonego postępowania nastąpił wybór inwestora. 18 grudnia 2015 r. została zawarta umowa sprzedaży udziałów spółki Hotel EDISON Sp. z o.o. oraz doszło do przeniesienia własności udziałów Spółki na inwestora. W związku z powyższym proces sprzedaży udziałów spółki Hotel EDISON Sp. z o.o. został zakończony.

10. Aktywa finansowe – obligacje wewnątrzgrupowe

Grupa Kapitałowa Enea przyjęła model finansowania inwestycji prowadzonych przez spółki zależne od Enea S.A. poprzez finansowanie wewnątrzgrupowe. Enea S.A. pozyskuje na rynku finansowym długoterminowe środki pieniężne poprzez zaciąganie kredytów lub emisję obligacji, a następnie dystrybuuje je wewnątrz Grupy. Poniższa tabela prezentuje aktualnie realizowane programy emisji obligacji wewnątrzgrupowych według stanu na 31 grudnia 2016 r. oraz na 31 grudnia 2015 r.:

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Data zawarcia umów	Spółka emitująca obligacje	Termin ostatecznego wykupu	Kwota udzielona w tys. zł	Kwota wykorzystana w tys. zł	Obligacje niewykupione na 31.12.2016 r. (kapitał) w tys. zł	Obligacje niewykupione na 31.12.2015 r. (kapitał) w tys. zł
10 marca 2011 r.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	31 marca 2023 r.	26 000	26 000	26 000	26 000
29 września 2011 r.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	29 września 2019 r.	14 500	14 500	6 000	9 500
23 lipca 2012 r.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	22 lipca 2019 r.	158 500	158 500	57 850	80 050
8 września 2012 r. umowa na kwotę 4 000 000 tys. zł zmniejszona Aneksem nr 2 z 21 stycznia 2015 r. do kwoty 3 000 000 tys. zł	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	od 15 czerwca 2020 r. do 15 grudnia 2020 r. w zależności od terminów emisji serii obligacji; pozostałe kwoty najpóźniej 15 czerwca 2022 r.	3 000 000	1 951 000	1 951 000	1 201 000
20 czerwca 2013 r. zmieniona Aneksem nr 1 z 9 października 2014 r. oraz Aneksem nr 2 z 7 lipca 2015 r.	Enea Operator Sp. z o.o.	Uzależnione od terminów emisji serii obligacji, jednak nie później niż 17 czerwca 2030 r.	1 425 000	1 425 000	1 425 000	1 425 000
16 lipca 2013 r. wraz z Aneksem nr 1 z 17 stycznia 2014 r. oraz Aneksem nr 2 z 13 lipca 2015 r. oraz Porozumieniem zmieniającym warunki emisji obligacji z dnia 30 maja 2016 r.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	31 maja 2016 r.	936 000	936 000	-	936 000
12 sierpnia 2014 r. na kwotę 260 000 tys. zł, zwiększona do kwoty 1 000 000 tys. zł Aneksem nr 1 z 11 lutego 2015 r. i zmniejszona do kwoty 260 000 tys. zł Aneksem nr 2 z 30 grudnia 2015 r.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	Wykup w ratach – ostateczny termin wykupu 15 grudnia 2026 r.	260 000	260 000	260 000	260 000
17 listopada 2014 r.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	31 marca 2020 r.	740 000	350 000	350 000	350 000
17 lutego 2015 r. na kwotę 760 000 tys. zł, zwiększona Aneksem nr 1 z 3 czerwca 2015 r. do kwoty 1 000 000 tys. zł	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	10 lutego 2020 r.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
7 lipca 2015 r.	Enea Operator Sp. z o.o.	Wykup w ratach – ostateczny termin wykupu 17 czerwca 2030 r.	946 000	200 000	200 000	100 000
30 października 2015 r.	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Wykup w ratach – ostateczny termin wykupu 31 marca 2020 r.	18 000	18 000	13 000	17 000
18 lipca 2016	Enea Operator Sp. z o.o.	Wykup grudzień 2017 r.	360 000	360 000	360 000	-
Razem					5 648 850	5 404 550
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej					(25 737)	(10 165)
Razem					5 623 113	5 394 385

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

8 stycznia 2016 r. Enea S.A. objęła II serię obligacji w wysokości 100 000 tys. zł wyemitowanych przez Enea Operator Sp. z o.o. na podstawie Umowy Programu Emisji Obligacji z 7 lipca 2015 r. Oprocentowanie obligacji jest oparte na zmiennej stopie procentowej. Obligacje będą wykupywane w ratach, a ostateczny termin wykupu przypada na wrzesień 2030 r.

19 maja 2016 r. Enea S.A. objęła VI serię obligacji w wysokości 300 000 tys. zł, 19 sierpnia 2016 r. objęła VII serię obligacji w wysokości 150 000 tys. zł oraz 12 grudnia 2016 r. objęła VIII serię obligacji w wysokości 300 000 tys. zł wyemitowanych przez Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. na podstawie Umowy Programowej z 8 września 2012 r. Oprocentowanie obligacji jest oparte na zmiennej stopie procentowej, a termin wykupu obligacji przypada na 15 czerwca 2022.

30 maja 2016 r. zostało zawarte pomiędzy Enea S.A., Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. oraz mBankiem S.A., porozumienie zmieniające Warunki Emisji obligacji z 13 lipca 2015 r. w ramach którego został zmieniony termin wykupu obligacji na 31 maja 2016 r. Z tym dniem Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. dokonała wykupu wszystkich wyemitowanych w ramach programu obligacji serii All07/2015 o łącznej kwocie 936 000 tys. zł. Kwoty należne Enea S.A. z tytułu Kwoty Wykupu oraz Kwoty Odsetek należnych na Dzień Wykupu zostały rozliczone w formie bezgotówkowej poprzez wzajemną kompensatę:

- wierzycelności Enea S.A. z tytułu Kwoty Wykupu oraz Kwoty Odsetek należnych na Dzień Wykupu Obligacji serii All072015,
- wierzycelności Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. z tytułu wniesienia przez Enea S.A. zwrotnych dopłat do kapitału Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.

18 lipca 2016 r. została zawarta Wykonawcza Umowa Programu Emisji Obligacji na kwotę 360 000 tys. zł pomiędzy Enea S.A. jako gwarantem, Enea Operator Sp. z o.o. jako emitentem oraz PKO Bankiem Polskim S.A. jako agentem. W ramach umowy Enea Operator Sp. z o.o. może przeprowadzić jednokrotną emisję obligacji. 28 lipca 2016 r. Enea Operator Sp. z o.o. wyemitowała obligacje w kwocie 360 000 tys. zł na zmiennej stopie procentowej Wibor 3M plus marża. Termin wykupu przypada w grudniu 2017 r.

W styczniu 2017 r. Enea S.A. objęła III serię obligacji w wysokości 250 000 tys. zł wyemitowanych przez Enea Operator Sp. z o.o. na podstawie Umowy Programu Emisji Obligacji z 7 lipca 2015 r. Oprocentowanie obligacji jest oparte na zmiennej stopie procentowej plus marża. Obligacje będą wykupywane w równych ratach, a ostateczny termin wykupu przypada na grudzień 2031 r.

11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2016	31.12.2015
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu dostaw i usług	826 431	812 697
Inne należności	89 747	155 111
Udzielone pożyczki	10 038	10 954
Zaliczki	14 780	7
Naliczone należności z tytułu niezafakturowanej sprzedaży	234 594	215 736
	1 175 590	1 194 505
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(56 111)	(52 697)
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	1 119 479	1 141 808

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Udzielone pożyczki	125 551	58 634
Inne należności	19 560	14 923
	145 111	73 557
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	-	-
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	145 111	73 557

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności:

	31.12.2016	31.12.2015
Odpis aktualizujący wartość należności na początek okresu	52 697	53 640
Utworzony	13 353	27 810
Wykorzystany	(9 939)	(28 753)
Odpis aktualizujący wartość należności na koniec okresu	56 111	52 697

Analiza struktury wiekowej należności z tytułu dostaw i usług, udzielonych pożyczek oraz należności z tytułu niezafakturowanej sprzedaży:

	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
31.12.2016			
Bieżące	1 033 165	-	1 033 165
Przeterminowane			
0-30 dni	54 655	-	54 655
31- 90 dni	18 608	(21)	18 587
91-180 dni	7 529	(971)	6 558
ponad 180 dni	82 657	(52 198)	30 459
RAZEM	1 196 614	(53 190)	1 143 424

	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący	Wartość księgowa
31.12.2015			
Bieżące	930 714	-	930 714
Przeterminowane			
0-30 dni	63 510	(14)	63 496
31- 90 dni	16 916	(7)	16 909
91-180 dni	6 929	(775)	6 154
ponad 180 dni	79 952	(48 556)	31 396
RAZEM	1 098 021	(49 352)	1 048 669

12. Zapasy

Świadczenia pochodzenia energii

	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	152 318	116 117
Nabycie	330 497	389 761
Umorzenie	(397 544)	(343 212)
Sprzedaż	(287)	(10 348)
Stan na koniec okresu	84 984	152 318

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Koszty związane z umorzeniem świadectw pochodzenia energii prezentowane są w zyskach i stratach w pozycji: Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży.

13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie i w banku	56 020	2 791
- środki pieniężne w banku	56 020	2 791
Inne środki pieniężne	1 558 802	1 394 841
- lokaty	1 554 631	1 394 789
- inne	4 171	52
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 614 822	1 397 632
Środki pieniężne wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	1 614 822	1 397 632

Na 31 grudnia 2016 r. i na 31 grudnia 2015 r. Enea S.A. nie posiadała środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania.

14. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na 31 grudnia 2016 r. Enea S.A. nie posiada aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Na 31 grudnia 2015 r. w ramach portfela instrumentów zarządzanego przez wyspecjalizowaną instytucję o wartości 216 826 tys. zł są aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - bony i obligacje Skarbu Państwa o wartości 215 488 tys. zł.

15. Kapitał własny

Kapitał własny na 31 grudnia 2016 r.

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy wartość nominalna			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania hiperinflacji			107 765
Razem kapitał zakładowy			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			4 627 673
Kapitał rezerwowy			2 640 358
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			33 826
Zyski zatrzymane			3 050 604
Razem kapitał własny			10 940 479

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Kapitał własny na 31 grudnia 2015 r.

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy wartość nominalna			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania hiperinflacji			107 765
Razem kapitał zakładowy			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			4 627 673
Kapitał rezerwowy			2 640 358
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			3 980
Zyski zatrzymane			2 427 976
Razem kapitał własny			10 288 005

27 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie pokrycia straty netto w kwocie 1 116 888 tys. zł za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. z zysków zatrzymanych.

30 czerwca 2015 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., zgodnie z którą przeznaczono na kapitał rezerwowy kwotę 489 130 tys. zł. Pozostała kwota w wysokości 207 478 tys. zł została wypłacona w formie dywidendy.

16. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	1 552 654	1 518 674
Obligacje	4 365 668	3 668 707
Razem	5 918 322	5 187 381
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	70 767	3 523
Obligacje	65 439	28 382
Razem	136 206	31 905
Razem kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	6 054 528	5 219 286

Kredyty

Enea S.A. posiada obecnie umowy kredytowe zawarte z EBI na łączną kwotę 2 371 000 tys. zł (Umowa A 950 000 tys. zł i Umowa B 475 000 tys. zł oraz Umowa C 946 000 tys. zł).

Środki pozyskane z EBI przeznaczone są na finansowanie wieloletniego planu inwestycyjnego w celu modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych Enea Operator Sp. z o.o. Środki z Umowy A i B są w pełni wykorzystane. Natomiast okres dostępności Umowy C kończy się w marcu 2017 r. Enea S.A. uzyskała zgodę EBI na wydłużenie okresu dostępności środków do końca 2017 r. Oprocentowanie kredytów może być stałe lub zmienne.

W styczniu 2016 r. Enea S.A. dokonała drugiego uruchomienia kredytu w ramach Umowy C udzielonego przez Europejski Bank Inwestycyjny w kwocie 100 000 tys. zł. Waluta uruchomionego kredytu to złoty. Oprocentowanie jest zmienne oparte na stawce WIBOR dla depozytów 6-miesięcznych powiększone o marżę Banku. Transza będzie spłacana w ratach, a ostateczna spłata nastąpi we wrześniu 2030 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W styczniu 2017 r. Enea S.A. dokonała trzeciego uruchomienia kredytu w ramach Umowy C udzielonego przez Europejski Bank Inwestycyjny w kwocie 250 000 tys. zł. Waluta uruchomionego kredytu to złoty. Oprocentowanie jest zmienne oparte na stawce WIBOR dla depozytów 6-miesięcznych powiększone o marżę Banku. Transza będzie spłacana w równych ratach, a ostateczna spłata nastąpi w grudniu 2031 r.

L.p.	Podmiot udzielający	Data zawarcia Umowy	Łączna kwota umowy	Wartość zadłużenia na 31.12.2016 r.	Wartość zadłużenia na 31.12.2015 r.	Termin obowiązywania umowy
1.	Europejski Bank Inwestycyjny	18 października 2012 r. oraz 19 czerwca 2013 r. (A i B)	1 425 000	1 425 000	1 425 000	31 grudnia 2030 r.
2.	Europejski Bank Inwestycyjny	29 maja 2015 r. (C)	946 000	200 000	100 000	31 marca 2032 r.
3.	Bank PKO BP S.A.	28 stycznia 2014 r.	300 000	-	-	27 stycznia 2017 r.
4.	Bank PEKAO S.A.	28 stycznia 2014 r.	300 000	-	-	27 stycznia 2017 r.
RAZEM			2 971 000	1 625 000	1 525 000	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej				(1 579)	(2 803)	
RAZEM			2 971 000	1 623 421	1 522 197	

Programy emisji obligacji

Enea S.A. zawiera umowy dotyczące programów emisji obligacji w celu emisji obligacji na finansowanie bieżącej działalności oraz potrzeb inwestycyjnych Enea S.A. oraz jej podmiotów zależnych.

L.p.	Nazwa programu emisji obligacji	Data zawarcia Programu	Kwota Programu*	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2016 r.	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2015 r.	Termin wykupu
1.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A., BZ WBK S.A., Bankiem Handlowym w Warszawie S.A.	21 czerwca 2012 r.	3 000 000	1 951 000	1 201 000	Jednorazowy wykup w terminach od czerwca 2020 r. do czerwca 2022 r.
2.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.	15 maja 2014 r.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2026 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

L.p.	Nazwa programu emisji obligacji	Data zawarcia Programu	Kwota Programu*	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2016 r.	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2015 r.	Termin wykupu
3.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z ING Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A. oraz mBankiem S.A.	30 czerwca 2014 r.	5 000 000	1 500 000	1 500 000	Jednorazowy wykup danej serii w lutym 2020 r. i we wrześniu 2021 r.
4.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	3 grudnia 2015 r.	700 000	-	-	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna we wrześniu 2027r.
RAZEM			9 700 000	4 451 000	3 701 000	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej				(19 893)	(3 911)	
RAZEM			9 700 000	4 431 107	3 697 089	

* Według stanu umów na 31 grudnia 2016 r.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r. Enea S.A. nie dokonała zmiany Umów Programowych, a także nie zawarła nowych umów.

Umowa programowa w sprawie programu emisji obligacji do kwoty 3 000 000 tys. zł

19 maja 2016 r. Enea S.A. wyemitowała VI serię obligacji w wysokości 300 000 tys. zł, 19 sierpnia 2016 r. wyemitowała VII serię obligacji w wysokości 150 000 tys. zł oraz 12 grudnia 2016r. wyemitowała VIII serię obligacji w wysokości 300 000 tys. zł. Oprocentowanie obligacji jest oparte na zmiennej stopie procentowej, a termin wykupu obligacji przypada na 15 czerwca 2022 r.

Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r. Enea S.A. realizując politykę zarządzania ryzykiem stóp procentowych zawarła transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej (Interest Rate Swap) dla łącznej równowartości zadłużenia (kredyty i emisje obligacji) w kwocie 1 440 000 tys. zł. Łączna wartość zawartych transakcji IRS wyniosła na 31 grudnia 2016 r. 4 435 000 tys. zł. Zawarte transakcje wpływają w istotny sposób na przewidywalność strumieni wydatków i kosztów finansowych. Spółka prezentuje wycenę tych instrumentów w pozycji „Instrumenty pochodne”.

Na 31 grudnia 2016 r. wycena instrumentów pochodnych wyniosła 40 267 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. 844 tys. zł).

Warunki finansowania – kowenanty

Umowy finansowania przewidują konieczność spełnienia przez Spółkę i Grupę Kapitałową Enea między innymi określonych wskaźników finansowych. Na 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółka nie naruszyła zapisów umów kredytowych, na podstawie których byłaby zobowiązana do wcześniejszej spłaty zadłużenia długoterminowego.

17. Inne zobowiązania finansowe

Zarządzanie środkami pieniężnymi w Grupie Kapitałowej Enea dokonywane jest z poziomu Enea S.A., co umożliwia efektywne zarządzanie nadwyżkami środków pieniężnych (efekt skali) jak również pozwala na ograniczenie kosztów finansowania zewnętrznego. Zarządzaniem objęte są spółki będące uczestnikami Podatkowej Grupy Kapitałowej Enea w ramach usługi "Systemu zarządzania środkami pieniężnymi w grupie rachunków" - cash pooling.

W ramach przedmiotowej usługi, salda rachunków bankowych u Uczestników usługi, na koniec każdego dnia są zerowane, a następnie nadwyżka środków przekazywana jest na rachunek zarządzającego, którym jest Enea S.A. Kolejnego dnia salda środków są odwracane i powracają na rachunki spółek.

Na 31 grudnia 2016 r. saldo zobowiązań w ramach cash pooling wynosiło 166 653 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. 327 318 tys. zł).

18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2016	31.12.2015
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	515 468	421 963
Zobowiązania z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego)	107 348	101 955
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	6 067	1 097
Inne	38 343	57 809
Razem	667 226	582 824

19. Instrumenty finansowe

19.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność Spółki podlega następującym kategoriom ryzyka związanego z instrumentami finansowymi:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności finansowej,
- ryzyko towarowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych.

Niniejsza nota zawiera informacje o ekspozycji Spółki na każdy rodzaj ryzyka wskazanego powyżej, a także opisuje cele, politykę związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kapitałami.

Odpowiedzialność za wyznaczenie ram i zasad zarządzania ryzykiem ponosi Zarząd Enea S.A.

Zarządzanie ryzykiem finansowym oparte jest na sformalizowanym, zintegrowanym systemie zarządzania ryzykiem opisanym w ramach dedykowanych polityk, procedur i metodyk zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem zaprojektowane jest jako proces ciągły. Enea S.A. poddaje ryzyka ciągłej analizie z punktu widzenia oddziaływania środowiska zewnętrznego oraz zmian w swoich strukturach i działalności. Na tej podstawie podejmuje działania zmierzające do ograniczenia ryzyka lub jego transferu poza Spółkę.

19.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Spółkę strat finansowych na skutek niewypetnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań.

Ryzyko kredytowe wiąże się głównie ze ściągalnością należności. Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Spółki to:

- duża liczba drobnych odbiorców wpływająca na wzrost kosztów kontrolowania sptywu należności,
- konieczność dostarczania energii elektrycznej jednostkom budżetowym będącym w trudnej sytuacji finansowej,
- wymogi prawne regulujące zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności.

Zarząd stosuje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, zgodnie z którą na bieżąco monitorowana jest ekspozycja na ryzyko kredytowe oraz podejmowane działania służące jego minimalizacji. Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem kredytowym jest analiza wiarygodności kredytowej najistotniejszych kontrahentów Enea S.A., na podstawie której warunki umowy z kontrahentem podlegają stosownej strukturyzacji (warunki płatności, ewentualne zabezpieczenie umowy itp.).

Poniższa tabela przedstawia strukturę pozycji bilansowych – aktywów finansowych obrazujących ekspozycję Enea S.A. na ryzyko kredytowe:

	31.12.2016	31.12.2015
Obligacje wewnątrzgrupowe	5 623 113	5 394 385
Instrumenty pochodne	40 267	844
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	215 488
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe	1 143 424	1 048 669
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 614 822	1 397 632
Razem	8 421 626	8 057 018

W Enea S.A. ryzyko kredytowe w odniesieniu do należności różni się dla poszczególnych segmentów rynku, w których Spółka operuje:

- sprzedaż energii elektrycznej klientom indywidualnym – w segmencie tym występuje spora ilość należności przeterminowanych. Choć nie stanowią one znaczącego zagrożenia dla finansów Spółki, podjęto działania zmierzające do ich umniejszenia. Sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usprawnienia procesu windykacji polegające między innymi na wypracowaniu nowych i aktualizacji dotychczas funkcjonujących instrukcji i zasad dotyczących windykacji, a także na nawiązywaniu współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami. Windykacja należności rozpoczyna się po 20-25 dniu po terminie płatności. Wprowadzenie jednolitych zasad windykacji, w tym windykacji miękkiej pozwala uzyskać krótszy czas zwrotu gotówki oraz uniknąć długotrwałej i często nieskutecznej windykacji twardej, to jest egzekucji sądowej i komorniczej. Do postępowania sądowego i egzekucyjnego są przekazywane sprawy o wartości powyżej limitu opłacalności windykacji,
- sprzedaż energii elektrycznej klientom biznesowym, kluczowym i strategicznym – kwoty należności przeterminowanych w tym segmencie są niższe niż w przypadku indywidualnych klientów. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na zdecydowanie mniejszą liczbę klientów w tych segmentach, zasady windykacji opierają się w głównej mierze na windykacji miękkiej. Czynności z zakresu windykacji miękkiej

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- podejmowane są nie później niż po upływie 6 dni roboczych po terminie płatności i co do zasady nie trwają dłużej niż 30 dni roboczych po terminie płatności,
- pozostałe należności – w porównaniu z dwoma wcześniejszymi segmentami kwoty należności przeterminowanych są nieistotne.

Kluczową rolę w procesie odzyskiwania należności odgrywają pracownicy Departamentu Windykacji. Są to osoby monitorujące proces ściągania długu, które w drodze kontaktu z klientem starają się odzyskać należność, której termin zapłaty już minął. Enea S.A. współpracuje także w zakresie działań windykacyjnych z wyspecjalizowanymi podmiotami zewnętrznymi, wspierającymi Spółkę w działaniach z obszaru tzw. windykacji twardej.

Enea S.A. monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, dokonuje odpisów aktualizujących, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi.

19.3. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej rozumiane jest jako ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Enea S.A. jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności.

Celem działań prowadzonych przez Spółkę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest ograniczenie prawdopodobieństwa utraty zdolności do regulowania zobowiązań. Realizacja działań z zakresu przyjętej polityki zarządzania płynnością i ryzykiem płynności zakłada zapewnienie zdolności do skutecznego reagowania na tzw. kryzysy płynności, tj. okresy znacznego zapotrzebowania na środki płynne.

W ramach przyjętej polityki zakłada się zapewnienie dostępności środków pieniężnych na poziomie pozwalającym na regulowanie zobowiązań w toku normalnej działalności. Realizowane działania umożliwiają jednocześnie niezakłóconą kontynuację działalności w sytuacjach kryzysu płynności przez okres niezbędny do uruchomienia awaryjnego planu finansowania, którego celem jest zapewnienie uzupełnienia powstałych niedoborów.

W zakresie zarządzania płynnością Spółka koncentruje się na szczegółowej analizie kształtowania się przepływów pieniężnych, rotacji należności, monitoringu rachunków bankowych. Powstałe nadwyżki finansowe Spółka lokuje w aktywa obrotowe w postaci lokat terminowych. W celu zapewnienia stabilności źródeł finansowania Spółka dywersyfikuje źródła finansowania zewnętrznego. W celu ograniczenia ryzyka koncentracji dywersyfikowane są także inwestycje nadwyżek środków pieniężnych. Efektywność inwestycji podlega stałemu monitorowaniu.

Enea S.A. koncentruje działania pomiędzy spółkami Grupy w zakresie zarządzania płynnością. W celu zapewnienia finansowania działalności bieżącej oraz optymalizacji procesu zarządzania płynnością spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej Enea wykorzystują mechanizm cash pooling. Grupa intensyfikuje również realizację programów emisji obligacji wewnątrzgrupowych, dzięki tym działaniom wzrasta efektywność wykorzystania środków pieniężnych w ramach Grupy Kapitałowej.

Stale zarządzanie ryzykiem w wymienionych obszarach oraz pozycja rynkowa i finansowa Spółki pozwala na stwierdzenie, że ryzyko utraty płynności finansowej utrzymuje się na poziomie minimalnym.

Spółka zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, których wysokość na 31 grudnia 2016 r. kształtuje się na poziomie 600 000 tys. zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wymagalność aktywów i zapadalność zobowiązań finansowych Spółki:

31.12.2016	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Inne zobowiązania finansowe	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Instrumenty pochodne	Obligacje wewnątrzgrupowe	Razem
Wartość księgową	521 535	166 653	772	6 054 528	(1 614 822)	(1 143 424)	(40 267)	(5 623 113)	(1 678 138)
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(521 535)	(166 653)	(815)	(6 939 430)	1 618 581	1 159 175	40 267	6 379 511	1 569 101
do 6 m-cy	(521 535)	(166 653)	(151)	(115 295)	1 618 581	1 015 875	40 267	123 560	1 994 649
6 - 12 m-cy	-	-	(135)	(155 305)	-	3 062	-	492 320	339 942
1 - 2 lat	-	-	(272)	(336 832)	-	25 148	-	286 853	(25 103)
2 - 5 lat	-	-	(257)	(3 739 849)	-	64 376	-	3 386 456	(289 274)
Powyżej 5 lat	-	-	-	(2 592 149)	-	50 714	-	2 090 322	(451 113)

31.12.2015	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Inne zobowiązania finansowe	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty pochodne	Obligacje wewnątrzgrupowe	Razem
Wartość księgową	423 060	327 318	43	5 219 286	(1 397 632)	(1 048 669)	(215 488)	(844)	(5 394 385)	(2 086 467)
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(423 060)	(327 318)	(43)	(6 087 751)	1 399 245	1 049 129	215 488	844	6 259 003	2 085 537
do 6 m-cy	(423 060)	(327 318)	(43)	(69 619)	1 399 245	984 866	215 488	844	87 710	1 868 113
6 - 12 m-cy	-	-	-	(69 448)	-	5 354	-	-	89 888	25 794
1 - 2 lat	-	-	-	(246 041)	-	10 850	-	-	251 665	16 474
2 - 5 lat	-	-	-	(2 839 596)	-	30 630	-	-	3 095 998	287 032
Powyżej 5 lat	-	-	-	(2 863 047)	-	17 429	-	-	2 733 742	(111 876)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

19.4. Ryzyko towarowe

Ryzyko towarowe związane jest z możliwym wystąpieniem zmian w generowanych przez Spółkę przychodach/przeptywach pieniężnych, w szczególności wskutek istniejącej zmienności cen towarów, a także wahań w zakresie popytu na oferowane przez Enea produkty/usługi. Celem zarządzania ryzykiem towarowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

Specyficznym aspektem ryzyka towarowego Spółki jest fakt, iż działając jako przedsiębiorstwo energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu ma obowiązek przedkładania do zatwierdzania taryf dla energii elektrycznej dla grup taryfowych G. Spółka kupuje energię po cenach rynkowych natomiast swoją taryfę kalkuluje w oparciu o koszty uznane przez Prezesa URE za uzasadnione oraz z uwzględnieniem marży (w obrocie) planowanej na kolejny okres taryfowy. W związku z powyższym Spółka w okresie obowiązywania taryfy ma ograniczone możliwości przenoszenia niekorzystnych dla Spółki zmian kosztów swojej działalności na końcowych odbiorców energii elektrycznej. Wniosek o korektę taryfy Spółka może złożyć do Prezesa URE tylko w przypadku drastycznego wzrostu kosztów z przyczyn od niej niezależnych.

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie cenowym polega na ciągłym monitorowaniu wielkości otwartej pozycji handlowej (zarówno w obszarze zabezpieczenia wolumenu sprzedaży detalicznej, jak i w obszarze proprietary trading) oraz pomiarze - przy wykorzystaniu narzędzi opartych o koncepcję wartości narażonej na ryzyko (value at risk) - poziomu ryzyka, wynikającego z możliwych wahań cen energii elektrycznej w odniesieniu do takiej otwartej pozycji. Technika ograniczania ryzyka jest w tym przypadku domknięcie pozycji generującej zbyt dużą (większą niż akceptowana) wartość potencjalnej straty. Model zarządczy opiera się w tym przypadku na systemie limitów wartościowych (limitów VaR) określających maksymalną dopuszczalną wartość otwartej pozycji, będącej nośnikiem tak rozumianego ryzyka towarowego (cenowego).

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie wolumetrycznym polega na wykorzystaniu metod scenariuszowych oraz optymalizowaniu procesów planowania i kontroli działalności handlowej pozwalających w możliwie najtrafniejszy sposób oszacować przewidywane wolumeny energii elektrycznej oraz towarów powiązanych, będących przedmiotem obrotu.

Ponadto, niezależnie od powyższego, w Enea S.A. zastosowanie znajdują zasady zarządcze określone obowiązującą w Spółce regulacją o wymiarze strategicznym (tzw. Tryb handlu hurtowego), wyznaczającą metody działania w zakresie optymalizacji pozycji handlowej Enea, której zasadniczym celem jest minimalizacja ryzyka podjęcia działań niezgodnych z tendencją rynkową z jednoczesnym uwzględnieniem opomiarowanego w tym przypadku aspektu efektywnościowego podejmowanych działań (uzyskiwanie wyników lepszych od średniej rynkowej).

19.5. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe związane jest z możliwym występowaniem zmian w generowanych przez Spółkę przepływach pieniężnych w skutek zmienności kursów walutowych, w których te wielkości są denominowane.

W okresie sprawozdawczym Enea S.A. wobec braku ekspozycji nie była narażona na ryzyko walutowe.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

19.6. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko zmiany stóp procentowych, na które ekspozycja jest Spółka, związane jest z zawartymi przez Enea S.A. umowami kredytowymi oraz umowami programów emisji obligacji. W stosunku do powyższych Spółka operuje w oparciu o oprocentowanie zmienne, kalkulowane w korelacji ze stawkami rynkowymi (międzybankowymi).

Działania zabezpieczające w obszarze stopy procentowej realizowane są w oparciu o Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie Enea.

Na dzień sprawozdawczy 31 grudnia 2016 r. Spółka posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych w wysokości 6 054 528 tys. zł. Zobowiązania finansowe o zmiennej stopie procentowej na 31 grudnia 2016 r. dotyczą większej części zobowiązań z tytułu kredytów bankowych oraz wyemitowanych obligacji, które w 75% zostały zabezpieczone transakcjami zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej (instrumenty IRS).

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Spółki na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację aktywów i zobowiązań finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	5 318 169	5 069 662
Zobowiązania finansowe	(631 584)	(523 064)
Wpływ zabezpieczenia IRS	(4 435 000)	(2 995 000)
Razem	251 585	1 551 598
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	2 927 603	2 916 924
Zobowiązania finansowe	(5 945 251)	(5 119 421)
Wpływ zabezpieczenia IRS	4 435 000	2 995 000
Razem	1 417 352	792 503

W ramach aktywów finansowych o stałej stopie procentowej Spółka prezentuje środki pieniężne deponowane na lokatach.

W poniższej tabeli przedstawiona została efektywna stopa procentowa dotycząca aktywów i zobowiązań, od których naliczane jest oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej:

	na 31 grudnia 2016 r.		na 31 grudnia 2015 r.	
	Efektywna stopa procentowa	Wartość księgowa	Efektywna stopa procentowa	Wartość księgowa
Obligacje wewnątrzgrupowe	2,49	2 927 603	2,97	2 701 436
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	1,32	215 488
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	1,72	(43)
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	2,54	(1 510 251)	2,51	(2 124 378)
Razem	-	1 417 352	-	792 503

Efektywne stopy procentowe w tabeli powyżej są ustalane jako średnia ważona stóp procentowych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Spółki w odniesieniu do instrumentów oprocentowanych zmienną stopą procentową. Wpływ zmiany stopy procentowej na pozycję „Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe” został zaprezentowany z uwzględnieniem wpływu IRS.

	Wartość księgowa 31.12.2016	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)		Wartość księgowa 31.12.2015	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe						
Obligacje wewnątrzgrupowe	2 927 603	29 276	(29 276)	2 701 436	27 014	(27 014)
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	215 488	2 155	(2 155)
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		29 276	(29 276)		29 169	(29 169)
Podatek 19%		(5 562)	5 562		(5 542)	5 542
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		23 714	(23 714)		23 627	(23 627)

	Wartość księgowa 31.12.2016	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)		Wartość księgowa 31.12.2015	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Zobowiązania finansowe						
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(1 510 251)	(15 103)	15 103	(2 124 378)	(21 244)	21 244
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	(43)	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(15 103)	15 103		(21 244)	21 244
Podatek 19%		2 869	(2 869)		4 036	(4 036)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(12 234)	12 234		(17 208)	17 208
Razem		11 480	(11 480)		6 419	(6 419)

19.7. Zarządzanie źródłami finansowania

Podstawowym założeniem Spółki w zakresie zarządzania źródłami finansowania jest uzyskanie optymalnej struktury pasywów w celu obniżenia kosztu finansowania działalności, zapewnienia ratingu kredytowego na poziomie inwestycyjnym i źródeł finansowania dla działalności operacyjnej i inwestycyjnej Spółki oraz jej spółek zależnych. Realizowane działania w tym zakresie zmierzają także do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego Spółki i satysfakcjonującej wartości Spółki dla jej akcjonariuszy. Przy optymalizowaniu struktury pasywów poprzez stosowanie dźwigni finansowej istotne jest utrzymanie bazy kapitałowej, na poziomie pozwalającym na budowanie zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku. Enea S.A. monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału. Celem Spółki jest zwiększanie efektywności kapitału przy jednoczesnym jego utrzymaniu na bezpiecznym poziomie.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

19.8. Wartość godziwa

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami księgowymi.

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	41 902	41 902	23 402	23 402
Długoterminowe obligacje wewnątrzgrupowe	5 136 547	5 206 010	5 339 352	5 417 034
Instrumenty pochodne	40 267	40 267	844	844
Krótkoterminowe obligacje wewnątrzgrupowe	486 566	486 566	55 033	55 033
Krótkoterminowe aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	215 488	215 488
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 143 424	(*)	1 048 669	(*)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 614 822	1 614 822	1 397 632	1 397 632
Długoterminowe kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	5 918 322	5 972 289	5 187 381	5 231 236
Krótkoterminowe kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	136 206	136 206	31 905	31 905
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	772	772	43	43
Inne zobowiązania finansowe	166 653	166 653	327 318	327 318
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	521 535	(*)	423 060	(*)

(*) - Wartość księgowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych, w których udział w kapitale jest mniejszy niż 20%. W pozycji prezentowane są udziały w spółce PGE EJ1 Sp. z o.o. w kwocie 26 902 tys. zł, dla których nie istnieje cena rynkowa notowana na aktywnym rynku i których wartość godziwa – ze względu na wstępną fazę działalności spółki – określana jest na podstawie ponoszonego kosztu.

Długoterminowe obligacje wewnątrzgrupowe obejmują nabyte dłużne instrumenty finansowe – obligacje o terminie wymagalności powyżej jednego roku.

Instrumenty pochodne obejmują wycenę transakcji zabezpieczających ryzyko stóp procentowych (Interest Rate Swap). Wartość godziwa instrumentów pochodnych określana jest poprzez wyliczenie wartości bieżącej netto w oparciu o dwie krzywe dochodowości tj. krzywą do ustalenia czynników dyskonta, oraz krzywą służącą do estymacji przyszłych stawek zmiennych stóp referencyjnych.

Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to portfel inwestycyjny obsługiwany przez wyspecjalizowaną firmę zajmującą się profesjonalnym zarządzaniem środkami pieniężnymi (nota 14). Wartość godziwa portfela inwestycyjnego szacowana jest na podstawie notowań rynkowych.

Krótkoterminowe obligacje wewnątrzgrupowe obejmują nabyte dłużne instrumenty finansowe – obligacje o terminie wymagalności poniżej jednego roku.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,

Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalone są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),

Poziom 3 - wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

	31.12.2016			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	40 267	-	40 267
Razem	-	40 267	-	40 267

	31.12.2015			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu inne niż instrumenty pochodne	215 488	-	-	215 488
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	844	-	844
Razem	215 488	844	-	216 332

20. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2016	31.12.2015
Poniżej jednego roku	262	43
Od jednego do pięciu lat	510	-
Razem	772	43

Przedmiotem leasingu finansowego są samochody osobowe.

	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Odsetki	Razem
Poniżej jednego roku	262	24	286
Od jednego do pięciu lat	510	19	529
Stan na 31.12.2016	772	43	815

	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Odsetki	Razem
Poniżej jednego roku	43	0	43
Stan na 31.12.2015	43	0	43

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

21. Odroczonego podatek dochodowy

Zmiany stanu odroczonego podatku dochodowego przedstawiają się w sposób następujący:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Odpisy aktualizujące należności	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rezerwa na koszty umorzenia świadczeń pochodzenia	Koszty opodatkowane po zakończeniu okresu rozliczeniowego	Wycena posiadanych udziałów	Odpis aktualizujący wartość udziałów	Pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2015 według stawki 19 % (Uznanie)/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	1 333	15 570	31 264	80 762	3 816	3 822	6 869	143 436
Zmiana rozpoznana w innych całkowitych dochodach	(439)	(4 331)	15 284	3 348	2 487	6 309	19 012	41 670
	-	(1 375)	-	-	-	-	(934)	(2 309)
Stan na 31.12.2015 według stawki 19 % (Uznanie)/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	894	9 864	46 548	84 110	6 303	10 131	24 947	182 797
Zmiana rozpoznana w innych całkowitych dochodach	604	126	4 984	24 994	-	-	(5 342)	25 366
	-	(560)	-	-	-	-	(7 001)	(7 561)
Stan na 31.12.2016 według stawki 19 %	1 498	9 430	51 532	109 104	6 303	10 131	12 604	200 602

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Przychód opodatkowany po zakończeniu okresu rachunkowego	Naliczona niezafakturowana sprzedaż	Wycena środków trwałych wg wartości godziwej	Pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2015 r. według stawki 19% Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	86 162	24 716	(317)	7 149	117 710
	8 469	1 591	(375)	(7 914)	1 771
Stan na 31 grudnia 2015 r. według stawki 19 % Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	94 631	26 307	(692)	(765)	119 481
	30 756	2 382	220	(799)	32 559
Stan na 31 grudnia 2016 r. według stawki 19 %	125 387	28 689	(472)	(1 564)	152 040

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	200 602	182 797
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(152 040)	(119 481)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	48 562	63 316
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	152 040	119 481
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(152 040)	(119 481)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	-	-

22. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2016	31.12.2015
Programy określonych świadczeń		
Odprawy emerytalne		
- część długoterminowa	992	1 129
- część krótkoterminowa	193	21
	1 185	1 150
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę		
- część długoterminowa	37 778	42 416
- część krótkoterminowa	3 619	3 766
	41 397	46 182
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników		
- część długoterminowa	6 175	6 414
- część krótkoterminowa	360	453
	6 535	6 867
Razem: Programy określonych świadczeń		
- część długoterminowa	44 945	49 959
- część krótkoterminowa	4 172	4 240
	49 117	54 199
Nagrody jubileuszowe		
- część długoterminowa	4 115	5 306
- część krótkoterminowa	298	231
	4 413	5 537
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pozostałe		
- część krótkoterminowa	14 300	12 015
Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść - krótkoterminowa	1 280	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem		
- część długoterminowa	49 060	55 265
- część krótkoterminowa	20 050	16 486
	69 110	71 751

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy reprezentantami pracowników a reprezentantami Spółki pracownikom Enea S.A. przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę, tj.:

- wypłaty nagród jubileuszowych,
- wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych,
- prawo do ulgowej odpłatności za energię elektryczną,
- odpis na ZFŚS,

powyższe świadczenia finansowane są w całości przez Spółkę.

Obecna wartość przyszłych zobowiązań z powyższych tytułów wyznaczona została na podstawie wyceny aktuarialnej. Do obliczeń przyjęto podstawowe dane indywidualnie dla poszczególnych pracowników zatrudnionych w Enea S.A. wg stanu na 31 grudnia 2016 roku (z uwzględnieniem płci zatrudnionego), z następujących obszarów:

- wiek zatrudnionego,

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- staż pracy w Spółce,
- staż pracy ogółem,
- wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru wysokości nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalno-rentowej.

Dodatkowo w analizie zastosowane zostały następujące założenia:

- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży,
- przyjęto wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce narodowej od 1 stycznia 2017 r. na poziomie 2 000,00 zł,
- na podstawie obwieszczeń Prezesa GUS, przyjęto przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, pomniejszone o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe na poziomie 2 917,14 zł (przeciętne dla drugiego półrocza 2010 r., które stanowić będzie podstawę naliczenia odpisu na ZFŚS w 2017 r.),
- na podstawie założeń zdefiniowanych na poziomie korporacyjnym, wzrost podstawy tworzenia odpisu za ZFSS przyjęto na podstawie wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej: 32,17% w 2018r, 5,6% w 2019r, 5,7% w latach 2020-2021, 5,6% w pozostałych latach prognozy. W przypadku zmiany podstawy w 2018 r. przyjęto wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2017 r. na poziomie 5,2%. Pozostały wzrost podstawy w 2018 r. wynika z zakładanego na dzień sporządzenia wyceny ryzyka pełnego odmrożenia podstawy naliczania ZFŚS od 2018 r.,
- umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2015 publikowanymi przez GUS, przyjęto że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności,
- nie obliczono oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników,
- przyjęto normalny tryb przechodzenia na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę,
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 1,5% w 2017 r., 2,5% w następnych latach (na 31 grudnia 2015 r. na poziomie 2,038% w 2016 r., 2,418% w 2017 r. i 2,5% w następnych latach),
- stopę dyskontową do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto w wysokości 3,2% (na 31 grudnia 2015 r. 2,8%),
- wartość ekwiwalentu energetycznego wypłaconego w 2017 r. przyjęto na poziomie 1 391,74 zł (na 31 grudnia 2015 r. 1 406,53 zł),
- wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego wypłaconego w ramach ulgowej odpłatności za energię elektryczną określono w roku 2017 na poziomie -1,0%, w roku 2018 wzrost o 1,9%, w roku 2019 wzrost o 2,1%, w roku 2020 wzrost o 3,0%, w latach 2021 do 2026 na poziomie 3,1%, w kolejnych latach na poziomie 2,5% (na 31 grudnia 2015 r. określono w roku 2016 na poziomie -3,2%, w roku 2017 na poziomie -1,5%, w roku 2018 wzrost o 1,7%, w roku 2019 wzrost o 4,1%, w latach 2020 do 2021 na poziomie 4,2%, w roku 2022 wzrost o 4,3%, w roku 2023 wzrost o 4,4%, w roku 2025 wzrost o 4,5%, w latach 2025-2026 wzrost o 4,6% w kolejnych latach na poziomie 2,5%).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Do ustalenia wielkości rezerw na świadczenia pracownicze zastosowano metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit Method), tą samą metodę zastosowano przy analizie wrażliwości dla programów określonych świadczeń.

Programy określonych świadczeń

	Odprawy emerytalne	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFSŚ dla emerytowanych pracowników	Razem
Stan na 01.01.2016	1 150	46 182	6 867	54 199
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016				
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	255	1 508	299	2 062
- koszty bieżącego zatrudnienia	159	99	32	290
- koszty przeszłego zatrudnienia	64	221	88	373
- koszty odsetek	32	1 188	179	1 399
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	(220)	(2 463)	(262)	(2 945)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	(85)	(3 968)	41	(4 012)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(87)	(415)	(72)	(574)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(48)	1 920	(231)	1 641
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	-	(3 830)	(369)	(4 199)
Razem zmiany	35	(4 785)	(332)	(5 082)
Stan na 31.12.2016	1 185	41 397	6 535	49 117

	Odprawy emerytalne	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFSŚ dla emerytowanych pracowników	Razem
Stan na 01.01.2015	967	56 239	6 741	63 947
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2015				
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	165	1 409	185	1 759
- koszty bieżącego zatrudnienia	142	102	28	272
- koszty przeszłego zatrudnienia	-	-	-	-
- koszty odsetek	23	1 307	157	1 487
Koszty ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	35	(7 603)	328	(7 240)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	89	(2 593)	(153)	(2 657)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	10	1 416	179	1 605
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(64)	(6 426)	302	(6 188)
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(17)	(3 863)	(387)	(4 267)
Razem zmiany	183	(10 057)	126	(9 748)
Stan na 31.12.2015	1 150	46 182	6 867	54 199

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Analiza wrażliwości dla programów określonych świadczeń

	Wpływ zmiany założeń aktuarialnych na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 pp	- 1 pp
Program określonych świadczeń		
Stopa dyskontowa	(4 269)	5 090
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	897	(750)
Średni wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego dla ulgowej odpłatności za energię elektryczną	3 833	(3 305)

Zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	31.12.2016	31.12.2015
Odprawy emerytalne i rentowe	21,6	26,4
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	9,4	10,1
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	11,4	11,0

Inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody jubileuszowe

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość na początek okresu	5 537	3 869
Zmiany w okresie 12 miesięcy do końca okresu sprawozdawczego		
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	(891)	1 813
- koszty bieżącego zatrudnienia	764	623
- koszty przeszłego zatrudnienia	(806)	-
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	(408)	1 280
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	(303)	21
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(286)	(206)
- koszty odsetek	148	95
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(233)	(145)
Razem zmiany	(1 124)	1 668
Wartość na koniec okresu	4 413	5 537

Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść

22 grudnia 2016 r. Zarząd Enea S.A. podjął uchwałę o uruchomieniu Programu Zmiany Pokoleniowej, którego integralną częścią jest m.in. Programu Dobrowolnych Odejść (Program).

Do Programu Dobrowolnych Odejść mogą przystąpić Pracownicy:

- zatrudnieni na podstawie umowy o pracę bez względu, na rodzaj umowy i charakter wykonywanej pracy;
- nie są w okresie wypowiedzenia oraz nie zawarli porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę poza Programem z datą obowiązywania umowy w przyszłości;

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- nie są zatrudnieni na podstawie jakiegokolwiek umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w innej spółce Grupy Kapitałowej Enea, nie świadczą na rzecz Enea S.A. lub Spółek, w których Enea S.A. jest kapitałowo zaangażowana pracy tymczasowej na podstawie umowy z agencją pracy tymczasowej oraz
- należą do jednej z poniższych grup:
 - Pracownicy, którzy:
 - Grupa I – Pracownicy, którzy nabyli uprawnienia emerytalne do 31 grudnia 2016 r. i nie rozwiązali umowy o pracę z tytułu przejścia na emeryturę oraz Pracownicy którzy nabędą uprawnienia emerytalne do 31 grudnia 2017 roku (z powszechnego wieku emerytalnego, wieku uprawniającego do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych),
 - Grupa II - Pracownicy, którzy nabędą uprawnienia emerytalne w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2022 roku (z powszechnego wieku emerytalnego, wieku uprawniającego do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych),
 - Grupa III Pracownicy, którzy nabędą uprawnienia emerytalne po 31 grudnia 2022 r.

Program obowiązuje od 28 grudnia 2016 roku do 30 września 2017 roku.

23. Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia

Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia w podziale na część długo- i krótkoterminową:

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe	4 146	10 905
Krótkoterminowe	283 166	261 534
Razem	287 312	272 439

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na świadectwa pochodzenia	Razem
Stan na 31.12.2015 r.	17 161	10 288	244 990	272 439
Zwiększenie istniejących rezerw	685	6 163	259 794	266 642
Wykorzystanie rezerw	(55)	(86)	(233 564)	(233 705)
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	(8 571)	(9 493)	-	(18 064)
Stan na 31.12.2016 r.	9 220	6 872	271 220	287 312

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Imiennie tworzone są rezerwy na przewidywane straty związane z sądowym powództwem zgłoszonym przeciwko Spółce. Kwota na którą tworzona jest rezerwa stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia roszczenia. Koszt ich utworzenia ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Opis istotnych roszczeń oraz zobowiązania warunkowe z tego tytułu zostały przedstawione w notcie 36.

Rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów dotyczą roszczeń osób władających nieruchomością, co do których Spółka nie miała tytułu prawnego do korzystania. Roszczenia te dotyczą w większości przypadków żądania wypłaty

Noty przedstawione na stronach 9-87 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, ustanowienia czynszu dzierżawnego lub w pojedynczych przypadkach żądań związanych ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego).

Na 31 grudnia 2016 r. znacząca większość zgłoszonych roszczeń nie została jeszcze skierowana na drogę sądową. Spółka tworzy rezerwę z tego tytułu zarówno na roszczenia skierowane na drogę sądową, jak i na roszczenia przedsądowe.

Rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów na roszczenia przedsądowe prezentowane są w całości jako zobowiązania długoterminowe.

Rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów na roszczenia skierowane na drogę sądową, rezerwy na inne roszczenia, jak i rezerwy na świadectwa pochodzenia wykazywane są w całości jako zobowiązania krótkoterminowe.

24. Przychody ze sprzedaży netto

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	5 240 269	5 290 210
Przychody ze sprzedaży gazu	176 565	127 390
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	2	17
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	4 027	3 499
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	489	9 108
Razem	5 421 352	5 430 224

25. Koszty według rodzaju

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Amortyzacja	(3 459)	(5 657)
Koszty świadczeń pracowniczych	(55 751)	(48 968)
- wynagrodzenia	(46 686)	(38 007)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(9 065)	(10 961)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	(2 416)	(1 866)
- zużycie materiałów i energii	(2 416)	(1 866)
Usługi obce	(1 661 257)	(1 629 157)
- usługi przesyłowe i dystrybucyjne	(1 498 807)	(1 482 852)
- inne usługi obce	(162 450)	(146 305)
Podatki i opłaty	(3 103)	(3 134)
Wartość zakupionej energii i gazu	(3 577 904)	(3 622 261)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i marketingu oraz koszty ogólnego zarządu	(5 303 890)	(5 311 043)

26. Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Koszty wynagrodzeń	(46 686)	(38 007)
- bieżące wynagrodzenia	(46 222)	(38 426)
- nagrody jubileuszowe	1 039	(1 719)
- odprawy emerytalne	(223)	(142)
- inne	(1 280)	2 280
Koszty ubezpieczeń społecznych	(9 065)	(10 961)
- ZUS	(5 944)	(8 101)
- odpis na ZFŚS	(894)	(1 128)
- inne świadczenia społeczne	(2 227)	(1 732)
	(55 751)	(48 968)

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Gwarancje zatrudnienia

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Spółką a związkami zawodowymi przyznano określone gwarancje zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych w Spółce przed dniem 29 czerwca 2007 r., które wygasają 31 grudnia 2018 r.

Ponadto, obowiązywanie postanowień powyższego porozumienia przedłużono w stosunku do pracowników, którym w chwili wygaśnięcia gwarancji będzie brakować nie więcej niż cztery lata do spełnienia przesłanek uprawniających ich do nabycia prawa do emerytury. Oznacza to, że pracodawca w przypadku niedotrzymania gwarancji nie może wypowiedzieć umowy o pracę bez konieczności wypłaty dodatkowej odprawy pracownikowi, któremu w momencie upływu gwarancji zatrudnienia brakuje nie więcej niż cztery lata do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Gwarancje zatrudnienia oznaczają, że w razie rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę Enea S.A. będzie zobowiązana do zapłaty na rzecz pracownika kwoty stanowiącej iloczyn wynagrodzenia miesięcznego oraz okresu pozostającego do końca obowiązywania gwarancji.

27. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Rozwiązanie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	8 626	12 003
Rozwiązanie pozostałych rezerw	9 579	-
Zwrot kosztów przez ubezpieczyciela	-	-
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów aktualizujących	-	525
Odszkodowania, kary, grzywny	2 020	196
Inne pozostałe przychody operacyjne	7 472	5 610
Razem	27 697	18 334

Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Utworzenie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	(685)	(6 114)
Utworzenie pozostałych rezerw	(6 163)	(9 797)
Odpis aktualizujący wartość należności	(3 367)	-
Odpisanie należności nieściągalnych	(9 939)	(28 653)
Koszty postępowań sądowych	(3 305)	(2 628)
Koszty związków zawodowych	(59)	(51)
Inne pozostałe koszty operacyjne	(13 355)	(9 742)
Razem	(36 873)	(56 985)

28. Przychody finansowe

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	181 417	168 691
- rachunki i lokaty bankowe	22 937	24 473
- obligacje	147 849	136 109
- pozostałe pożyczki i należności	10 631	297
- pozostałe	-	7 812
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	7 052	4 830
Zysk na sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych	1 690	-
Razem	190 159	173 521

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

29. Koszty finansowe

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Koszty odsetek	(152 080)	(101 244)
- od kredytów bankowych	(35 614)	(28 673)
- od obligacji	(112 112)	(72 047)
- od leasingu	(8)	(21)
- inne odsetki	(4 346)	(503)
Koszt dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(1 547)	(1 582)
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	(4 556)	(8 601)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(13 087)
Odpis z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych	(42 000)	(2 089 754)
Strata na sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych	-	(1 678)
Inne koszty finansowe	(48)	-
Razem	(200 231)	(2 215 946)

30. Podatek dochodowy

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Podatek bieżący	(19 651)	(70 882)
Podatek odroczone	(7 193)	39 899
Razem	(26 844)	(30 983)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Spółki różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując nominalną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysku Spółki:

	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	647 087	(1 085 905)
Podatek wyliczony według stawki 19%	(122 947)	206 322
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe) według stawki 19%	(8 183)	(403 410)
Dywidendy otrzymane według stawki 19%	104 286	166 105
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(26 844)	(30 983)

31. Dywidenda

Decyzję o wypłacie dywidendy za bieżący rok obrotowy podejmą akcjonariusze na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w 2017 r. Zarząd Enea S.A. jest na etapie analizy możliwości wypłaty dywidendy za 2016 r. i na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego decyzja co do podziału zysku za 2016 r. nie została jeszcze podjęta. Zarząd Enea S.A. przedstawi rekomendację odnośnie podziału zysku za 2016 r. na przełomie pierwszego i drugiego kwartału 2017 r.

27 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie pokrycia straty netto w kwocie 1 116 888 tys. zł za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. z zysków zatrzymanych.

30 czerwca 2015 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., zgodnie z którą na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 207 478 tys. zł. Dywidenda na jedną akcję wyniosła 0,47 zł. Dywidenda została wypłacona akcjonariuszom.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

32. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Spółka zawiera transakcje z następującymi podmiotami powiązanymi:

1. Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Enea

	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2015 - 31.12.2015
Wartość zakupu, w tym:	4 299 684	4 485 448
zakupy inwestycyjne	-	601
zakupy materiałów	589	328
zakupy usług	1 563 787	1 552 430
pozostałe (w tym energia i gaz)	2 735 308	2 932 089
Wartość sprzedaży, w tym:	268 006	224 157
sprzedaż energii	239 178	187 833
sprzedaż usług	1 777	1 465
pozostała	27 051	34 859
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	152 613	128 970
od obligacji	152 410	128 673
od pożyczek	203	297
Przychody z tytułu dywidend	548 874	874 236
	31.12.2016	31.12.2015
Należności	201 837	111 946
Zobowiązania	672 334	732 428
Aktywa finansowe – obligacje	5 623 113	5 394 385
Udzielone pożyczki	150 827	69 588

W ramach transakcji dokonywanych wewnątrz Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK) regulacje dotyczące stosowania zasad rynkowych zgodnie z przepisami Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie obowiązują.

2. Transakcje zawarte pomiędzy Spółką a Członkami Władz Spółki, które podzielić należy na dwie kategorie:

- wynikające z powołania na Członków Rad Nadzorczych,
- wynikające z innych umów o charakterze cywilno – prawnym.

W zakresie pierwszej z wymienionych kategorii kwotę transakcji zobrazowano w poniższej tabeli:

Tytuł	Zarząd Spółki		Rada Nadzorcza Spółki	
	01.01.2016	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Wynagrodzenia z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych	12 578	8 889	-	-
Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących	-	-	484	340
RAZEM	12 578	8 889	484	340

Na 31 grudnia 2016 r. zobowiązania z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych wobec członków Zarządu wynoszą 315 tys. zł. Rezerwa na premię dla Zarządu na 31 grudnia 2016 r. wynosi 3 082 tys. zł (na

Noty przedstawione na stronach 9-87 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31 grudnia 2015 r. odpowiednio 2 680 tys. zł), kwoty rezerw nie są uwzględnione w powyższej tabeli.

W wynagrodzeniu z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych w roku 2016 uwzględniono premię za 2015 r. w wysokości 2 653 tys. zł (w 2015 r. premię za 2014 r. w wysokości 2 936 tys. zł) oraz wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Organ	Stan na dzień	Udzielono od dnia	Spłaty do dnia	Stan na dzień
	01.01.2016	01.01.2016	31.12.2016	31.12.2016
Rada Nadzorcza	27	-	(11)	16
RAZEM	27	-	(11)	16

Organ	Stan na dzień	Udzielono od dnia	Spłaty do dnia	Stan na dzień
	01.01.2015	01.01.2015	31.12.2015	31.12.2015
Rada Nadzorcza	22	10	(5)	27
RAZEM	22	10	(5)	27

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno – prawnych zawartych pomiędzy Spółką a Członkami Władz Spółki dotyczą wyłącznie wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych przez Członków Zarządu Spółki.

3. Transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej

Enea S.A. zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem tych transakcji są głównie:

- zakupy energii elektrycznej oraz praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, które realizowane są od spółek zależnych od Skarbu Państwa oraz
- sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej i pozostałych powiązanych z tym opłat, którą Spółka realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym).

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Spółka nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa, dlatego wykazane w niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym obroty i salda transakcji z jednostkami powiązanymi nie zawierają danych dotyczących transakcji z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

Wśród podmiotów będących spółkami zależnymi od Skarbu Państwa zdecydowanie największym kontrahentem - odbiorcą Enea S.A. jest Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. , wartość sprzedaży netto w roku 2016 była na poziomie 66 527 tys. zł (w roku 2015 Kompania Węglowa S.A. wartość sprzedaży netto na poziomie 60 143 tys. zł), największym kontrahentem – dostawcą jest: PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. wartość zakupów netto w roku 2016 była na poziomie 353 113 tys. zł (w 2015 r. na poziomie 249 885 tys. zł).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

33. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych

Przedmiotem prowadzonej przez Enea S.A. działalności jest przede wszystkim sprzedaż energii elektrycznej i gazu ziemnego.

Enea S.A. otrzymała 5 października 2007 r. decyzję o przedłużeniu koncesji na obrót energią elektryczną ważną do 31 grudnia 2025 r.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne, za koncesjonowanie, regulację działalności przedsiębiorstw energetycznych i zatwierdzanie taryf odpowiada Prezes URE, który w drodze decyzji administracyjnej zatwierdza ceny energii oraz stawki opłat oraz zasady ich stosowania określone w Taryfie.

Obowiązkowi przedkładania Prezesowi URE do zatwierdzania podlegają taryfy dla energii elektrycznej obejmujące działalność nieuznaną przez Prezesa URE za prowadzoną w warunkach konkurencji (w odniesieniu do której Prezes URE nie wydał decyzji zwalniającej z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzania). Aktualnie obowiązkowi przedkładania Prezesowi URE do zatwierdzenia podlegają również taryfy dla gazu ziemnego dla odbiorców końcowych, ustawa Prawo energetyczne określa jednak harmonogram zwolnienia z tego obowiązku (od 1 stycznia 2017 r. zwolniona jest z taryfowania sprzedaż w punkcie wirtualnym, sprężonym gazem ziemnym CNG i skroplonym gazem ziemnym LNG oraz w trybie przetargów, aukcji i zamówień publicznych. Od października 2017 r. uwolnione zostaną ceny dla pozostałych odbiorców końcowych, poza odbiorcami w gospodarstwach domowych. Ceny gazu dla tych odbiorców zostaną uwolnione od 1 stycznia 2024 r.).

W roku 2016 Enea stosowała zatwierdzone przez Prezesa URE taryfy:

- taryfę dla energii elektrycznej dla odbiorców z grup taryfowych G, niekorzystających z prawa wyboru sprzedawcy obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.
- taryfy dla gazu ziemnego wysokometanowego (obowiązującą od 20 listopada 2015 r.).

12 września 2013 r. Enea S.A. uzyskała od Prezesa URE koncesję na obrót paliwami gazowymi. Koncesja obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2030 r.

34. Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego

Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu (według opłat z 2016 r.) dotyczą czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów o korzystanie z gruntów, który wynosi od 40 do 99 lat. Umowy takie ujemowane są jako leasing operacyjny, gdzie Enea S.A. jest leasingobiorcą.

	31.12.2016	31.12.2015
Poniżej jednego roku	5 577	5 780
Od jednego do pięciu lat	20 634	4 193
Powyżej pięciu lat	62 646	56 937
Razem	88 857	66 910

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

35. Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na koniec okresu sprawozdawczego

Umowne zobowiązania związane z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych zaciągnięte na koniec okresu sprawozdawczego, lecz jeszcze nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynoszą:

	31.12.2016	31.12.2015
Nabycie wartości niematerialnych	-	2 097
Razem	-	2 097

36. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.**36.1. Poręczenia i gwarancje**

4 sierpnia 2016 r. Enea S.A. jako Poręczyciel zawarła umowę poręczenia z Polenergia Obrót S.A. Przedmiotem umowy jest poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Enea Trading Sp. z o.o. do maksymalnej kwoty 5 000 tys. zł z tytułu transakcji dotyczących handlu hurtowego energią elektryczną oraz prawami majątkowymi.

19 października 2016 r. Enea S.A. jako Poręczyciel zawarła umowę poręczenia z Shell Energy Europe Limited. Przedmiotem umowy jest poręczenie za przyszłe zobowiązania spółki zależnej Enea Trading Sp. z o.o. do maksymalnej kwoty 3 500 tys. EUR.

8 listopada 2016 r. Enea S.A. jako Poręczyciel zawarła umowę poręczenia z Polski Koncern Naftowy Orlen S.A. Przedmiotem umowy jest poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Enea Trading Sp. z o.o. do maksymalnej kwoty 4 000 tys. zł z tytułu transakcji dotyczących gazu ziemnego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zestawienie udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2016 r.

L.p.	Nazwa podmiotu, za który udzielono poręczenia	Łączna kwota zobowiązań, która została poręczona	Przeznaczenie kwot objętych poręczeniem	Okres, na jaki udzielono poręczenia	Charakter powiązań między Spółką a podmiotem, który zaciągnął zobowiązanie
1.	Enea Trading Sp. z o.o.	15 484 tys. zł (3 500 tys. EUR)	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec Shell Energy Europe Limited	30-11-2018	spółka zależna
2.	Enea Trading Sp. z o.o.	50 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych przez Enea Trading w związku z członkostwem w GIR	01-08-2017	spółka zależna
3.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	50 000 tys. zł	zabezpieczenie zapłaty ceny sprzedaży udziałów jednostki zależnej przez Enea Wytwarzanie S.A.	czas ważności oferty kupna	spółka zależna
4.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	11 806 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych przez MEC Piła Sp. z o.o.	30-06-2020	spółka zależna
5.	Enea Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec EDF Trading Limited	30-10-2017	spółka zależna
6.	Enea Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec ČEZ a.s.	10-08-2018	spółka zależna
7.	Enea Trading Sp. z o.o.	24 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec PAK zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	26-10-2018	spółka zależna
8.	Enea Trading Sp. z o.o.	8 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o.	26-10-2018	spółka zależna
9.	Enea Trading Sp. z o.o.	20 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	27-10-2018	spółka zależna
10.	Enea Trading Sp. z o.o.	4 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec Polski Koncern Naftowy ORLEN SA w Płocku	01-01-2018	spółka zależna
11.	Enea Trading Sp. z o.o.	5 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec Polenergia Obrót S.A.	30-06-2019	spółka zależna

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zestawienie udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2015 r.

L.p.	Nazwa podmiotu, za który udzielono poręczenia	Łączna kwota zobowiązań, która została poręczona	Przeznaczenie kwot objętych poręczeniem	Okres, na jaki udzielono poręczenia	Charakter powiązań między Spółką a podmiotem, który zaciągnął zobowiązanie
1.	Enea Serwis Sp. z o.o.	209 tys. zł (49 tys. EUR)	celem spełnienia ustawowego warunku dla uzyskania licencji na prowadzenie zarobkowej działalności transportowej	31-08-2017	spółka zależna
2.	Enea Trading Sp. z o.o.	50 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych przez Enea Trading w związku z członkostwem w GIR	01-08-2017	spółka zależna
3.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	50 000 tys. zł	zabezpieczenie zapłaty ceny sprzedaży udziałów jednostki zależnej przez Enea Wytwarzanie S.A.	czas ważności oferty kupna	spółka zależna
4.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	11 806 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań zaciągniętych przez MEC Piła Sp. z o.o.	30-06-2020	spółka zależna
5.	Enea Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec EDF Trading Limited	30-10-2017	spółka zależna
6.	Enea Trading Sp. z o.o.	10 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec ČEZ a.s.	08-10-2018	spółka zależna
7.	Enea Trading Sp. z o.o.	24 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec PAK zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	26-10-2018	spółka zależna
8.	Enea Trading Sp. z o.o.	8 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o.	26-10-2018	spółka zależna
9.	Enea Trading Sp. z o.o.	20 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	27-10-2018	spółka zależna
10.	Enea Trading Sp. z o.o.	15 000 tys. zł	zabezpieczenie zobowiązań Enea Trading wobec Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN SA w Płocku	01-01-2018	spółka zależna

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W tabeli poniżej przedstawiono obowiązujące na 31 grudnia 2016 r. istotne gwarancje bankowe wystawione na zlecenie Enea S.A. w ramach umów zawartych z Bankiem BZ WBK S.A. oraz Pekao S.A. do wysokości limitów w nich określonych.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot zobowiązany	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
29.06.2015	31.05.2018	Enea Trading Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	10 000
12.06.2015	31.05.2018	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	4 000
01.01.2016	11.08.2018	Enea S.A.	Górecka Projekt Sp. z o.o.	BZ WBK S.A.	1 662
21.12.2016	30.01.2018	Enea S.A.	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	BZ WBK S.A.	1 325
Suma udzielonych gwarancji bankowych					16 987

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2015 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot zobowiązany	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
29.06.2015	31.05.2018	Enea Trading Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	15 000
01.01.2015	31.12.2015	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	PSE S.A.	Pekao S.A.	15 000
12.06.2015	31.05.2018	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	BZ WBK S.A.	2 000
01.01.2015	31.12.2015	Enea S.A.	Górecka Projekt Sp. z o.o.	Pekao S.A.	1 600
Suma udzielonych gwarancji bankowych					33 600

Wartość pozostałych gwarancji udzielonych przez Enea S.A. na 31 grudnia 2016 r. wynosi 3 733 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. 5 076 tys. zł).

36.2. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi

Postępowania z powództwa Spółki

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa Enea S.A. dotyczą dochodzenia należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej oraz dochodzenia należności z innych tytułów: nielegalnego poboru energii elektrycznej, przyłączeń do sieci i innych usług specjalistycznych wykonywanych przez Spółkę.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Na 31 grudnia 2016 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 12 350 spraw z powództwa Spółki na łączną kwotę 55 196 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. toczyło się 7 066 spraw o łącznej wartości 51 978 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Spółki.

Postępowania przeciwko Spółce

Postępowania przeciwko Spółce wszczynane są zarówno z powództwa osób fizycznych, jak i prawnych. Dotyczą one m.in. kwestii takich jak: odszkodowania za przerwy w dostawach energii, ustalenie, czy miał miejsce nielegalny pobór energii oraz odszkodowania za korzystanie przez Spółkę z nieruchomości, na których znajdują się urządzenia elektroenergetyczne. Za szczególnie istotne Spółka uznaje powództwa dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości niebędących własnością Spółki (nota 23, nota 36.3).

Na 31 grudnia 2016 roku przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 190 spraw przeciwko Spółce na łączną kwotę 54 218 tys. zł (odpowiednio na 31 grudnia 2015 r. toczyło się 117 spraw o łącznej wartości 18 229 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Spółki.

36.3. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Enea S.A.

Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Spółkę (obecnie wykorzystywanych przez Enea Operator Sp. z o.o.) wynika z faktu, że Spółka nie dla wszystkich obiektów posiadała tytuł prawny do korzystania z gruntów, na których są usytuowane sieci przesyłowe oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Spółka może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, które miało miejsce w latach ubiegłych do momentu wyodrębnienia Enea Operator Sp. z o.o.

Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniami wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego).

Rozstrzygnięcia sądowe zapadające w tych sprawach są o tyle istotne, że w znaczący sposób wpływają na kształtowanie postępowania Spółki wobec osób zgłaszających roszczenia przedsądowe w związku z urządzeniami zlokalizowanymi na ich nieruchomościach.

Spółka utworzyła rezerwę na wszystkie zgłoszone do Spółki roszczenia właścicieli nieruchomości, przy których znajdują się sieci przesyłowe i urządzenia z nimi związane uwzględniając najbardziej właściwy, w ocenie Zarządu szacunek nakładów niezbędnych do uregulowania roszczenia dotyczącego okresu do momentu wydzielenia operatora systemu dystrybucyjnego (OSD). Od momentu wydzielenia OSD roszczenia kierowane są również do Enea Operator Sp. z o.o. do którego obecnie należą sieci przesyłowe i związane z nimi urządzenia.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

36.4. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.

30 i 31 grudnia 2014 r. Enea S.A. wystąpiła z zawezwaniami do próby ugodowej w stosunku do:

	<u>Kwota zawezwania w tys. zł</u>
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	7 410
PKP Energetyka S.A.	1 272
TAURON Polska Energia S.A.	17 086
TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	1 826
FITEN S.A.	207
Razem	<u>27 801</u>

Przedmiotem zawezwań były roszczenia o zapłatę za energię elektryczną niepoprawnie rozliczoną na rynku bilansującym w 2012 r. Zawezwane spółki poprzez niewyrażenie zgody na wystawienie przez Enea S.A. faktur za rok 2012 bezpodstawnie uzyskały z tego tytułu korzyści majątkowe.

W związku z brakiem ugodowego rozstrzygnięcia w powyższej sprawie, Enea S.A. wystąpiła ze stosownymi pozwami przeciwko:

- FITEN S.A. - pozew z 24 listopada 2015 r.,
- TAURON Polska Energia S.A. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o. o. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- PKP Energetyka S.A. – pozew z 28 grudnia 2015 r.,
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. – pozew z 29 grudnia 2015 r.

Dwa podmioty tj. PKP Energetyka S.A. i PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. wyraziły zgodę na mediację, która jednak nie przyniosła rozwiązania sporu. W sprawie przeciwko FITEN S.A. sąd w I instancji wydał wyrok oddalający powództwo Enea S.A., od którego zostanie złożona apelacja. W pozostałych postępowaniach nie doszło do rozstrzygnięcia sporów.

36.5. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii.

Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczy się postępowanie z powództwa PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., przeciwko Spółce o zapłatę 42 351 tys. zł tytułem wynagrodzenia za prawa majątkowe (pozew z 30 maja 2016 r.). Enea S.A. dokonała potrącenia płatności części wierzytelności przysługujących PGE GiEK S.A. wobec Enea S.A. z tytułu zapłaty ceny za sprzedane prawa majątkowe z wierzytelnością odszkodowawczą Enea S.A. wobec PGE GiEK S.A. Szkoda wyrządzona Enea S.A. powstała wskutek niewykonania przez PGE GiEK S.A. obowiązku kontraktowego przystąpienia w dobrej wierze do renegotjacji kontraktów długoterminowych na sprzedaż praw majątkowych zgodnie z obowiązującą strony klauzulą adaptacyjną.

Odpowiedź Enea S.A. na pozew PGE GiEK S.A. została wniesiona 11 sierpnia 2016 r. W odpowiedzi na pozew Enea S.A. wniosła o oddalenie pozwu w całości. Obecnie strony prowadzą rozmowy w ramach postępowania mediacyjnego.

Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczą się jeszcze cztery inne sprawy o tożsamym charakterze (dwa pozwy z 2017 r.).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

36.6. Wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł

28 października 2016 r. Enea S.A. złożyła oświadczenia w zależności od umowy: o wypowiedzeniu albo o odstąpieniu od długoterminowych umów na zakup przez Spółkę praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. zielonych certyfikatów) (Umowy).

Umowy zostały zawarte w latach 2006-2014 z niżej wymienionymi kontrahentami, do których należą instalacje wytwórcze energii elektrycznej z odnawialnych źródeł ("Kontrahenci"):

- Farma Wiatrowa Krzęcin Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- Megawind Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie;
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie;
- PGE Energia Natury PEW Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- "PSW" Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- in.ventus Sp. z o.o. EW Śniatowo sp.k. z siedzibą w Poznaniu;
- Golice Wind Farm Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Umowy uległy rozwiązaniu co do zasady do końca listopada 2016 r. Dokładna data rozwiązania poszczególnych Umów wynikała z zapisów kontraktowych.

Przyczyną wypowiedzenia/odstąpienia od poszczególnych Umów przez Spółkę było wyczerpanie możliwości przywrócenia równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń stron wywołanych zmianami prawa.

Zmiany prawa, do których doszło po dniu zawarcia wymienionych Umów, tj. w szczególności:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r., poz. 1229);
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r. poz. 478) i związanych z tą ustawą kolejnych zmian prawa oraz ogłoszonymi projektami zmian prawa tj. w szczególności:
 - ustawą z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 925); oraz
 - projektem rozporządzenia Ministra Energii w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które ma zostać wydane na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw,

spowodowały obiektywny brak możliwości sporządzenia wiarygodnych modeli prognozujących kształtowanie się cen zielonych certyfikatów.

Skutkiem finansowym wynikającym z rozwiązania Umów jest uniknięcie przez Spółkę straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową zielonych certyfikatów.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Szacowana całkowita niezdykontowana wartość zobowiązań z tytułu wypowiedzianych umów wynosi na 31 grudnia 2016 r. około 1 187 mln zł netto. Spółka utworzyła rezerwę na potencjalne roszczenia wynikające z wypowiedzianych umów, w odniesieniu do przedstawionych do 31 grudnia 2016 r. zgłoszeń transakcyjnych sprzedaży praw majątkowych przez kontrahentów.

37. Zatrudnienie w Enea S.A.

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w roku 2016 i 2015 kształtowało się w następujący sposób:

	31.12.2016	31.12.2015
Stanowiska nierobotnicze	281	271
Razem	281	271

Dane zawarte w tabeli przedstawiają zatrudnienie w etatach.

38. Podatkowa grupa kapitałowa

18 września 2013 r. Spółka zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej, na okres 3 lat począwszy od 2014 r. wiążącą 9 spółek Grupy Kapitałowej Enea: Enea S.A., Enea Operator Sp. z o.o., Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Enea Centrum Sp. z o.o., Enea Oświetlenie Sp. z o.o., Enea Trading Sp. z o.o., Enea Serwis Sp. z o.o., Enea Pomiary Sp. z o.o. oraz Enea Logistyka Sp. z o.o. Spółką reprezentującą podatkową grupę kapitałową jest Enea S.A.

20 września 2016 r. Spółka zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej, na okres 3 kolejnych lat począwszy od 2017 r. wiążącą 9 spółek Grupy Kapitałowej Enea: Enea S.A., Enea Operator Sp. z o.o., Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Enea Centrum Sp. z o.o., Enea Oświetlenie Sp. z o.o., Enea Trading Sp. z o.o., Enea Serwis Sp. z o.o., Enea Pomiary Sp. z o.o. oraz Enea Logistyka Sp. z o.o. Spółką reprezentującą podatkową grupę kapitałową jest Enea S.A.

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych traktuje podatkową grupę kapitałową jako odrębnego podatnika podatku dochodowego (CIT), co oznacza, że spółki wchodzące w skład podatkowej grupy kapitałowej tracą odrębną podmiotowość dla celów podatku CIT a podmiotowość tę zyskuje podatkowa grupa kapitałowa jako całość.

Przedmiotem opodatkowania jest dochód ustalony od łącznego dochodu grupy, obliczonego jako nadwyżka sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat. Odrębność podmiotowa podatkowej grupy kapitałowej istnieje wyłącznie na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych. Nie należy jej utożsamiać z odrębną podmiotowością prawną. Nie przenosi się ona również na grunt innych podatków, w szczególności każda ze spółek tworzących podatkową grupę kapitałową jest odrębnym podatnikiem podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od nieruchomości a także płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 95%, brak powiązań kapitałowych między spółkami zależnymi, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 3% (liczonego dla całej podatkowej grupy kapitałowej) oraz zawieranie transakcji z podmiotami spoza podatkowej grupy kapitałowej wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

39. Udział w programie budowy elektrowni atomowej

15 kwietnia 2015 r. KGHM, PGE, TAURON i Enea zawarły Umowę Nabycia Udziół w PGE EJ 1. KGHM, PGE, TAURON oraz Enea nabyły od PGE po 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w PGE EJ 1. Enea zapłaciła za nabyte udziały 16 mln zł.

21 grudnia 2016 r. (NZW rozpoczęło się 16 grudnia 2016r. jednakże została ogłoszona przerwa do 21.12.2016r.) odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PGE EJ 1, na którym Wspólnicy postanowili podwyższyć kapitał zakładowy Spółki o ok. 35 mln zł, poprzez utworzenie 248 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy, objąć nowo utworzone udziały i pokryć je wkładami pieniężnymi. Zgodnie z decyzją NZW Enea objęła udziały o łącznej wartości nominalnej ok. 3,5 mln zł i pokryła je wkładem pieniężnym w wysokości ok. 3,5 mln zł.

Zgodnie z Umową Wspólników, zaangażowanie finansowe Enea S.A. w okresie Fazy Wstępnej nie przekroczy kwoty ok. 107 mln zł i ma polegać na wnoszeniu wkładów, do wysokości tej kwoty, na podwyższony kapitał zakładowy PGE EJ 1 Sp. z o.o.

Enea S.A. jako wspólnik zobowiązana jest głosować za podwyższeniami kapitału zakładowego PGE EJ 1 mającymi na celu pozyskanie środków wymaganych do realizacji inwestycji oraz obejmować udziały w podwyższonym kapitale, w wysokości wynikającej z procentu posiadanych udziałów (10%) i pokrywać udziały wkładami pieniężnymi zgodnie z odpowiednimi uchwałami.

W trakcie trwania roku 2016 nie miały miejsca inne niż podwyższenie kapitału zakładowego Spółki działania w zakresie finansowania Spółki.

Na mocy Umowy Wspólników Enea S.A. jest zaangażowana w finansowanie działalności PGE EJ1 zgodnie z przyjętym harmonogramem finansowania. Na dzień sporządzania niniejszej informacji nie występują planowane umowy, które mogą nakładać na Enea S.A. obowiązek udzielenia innego wsparcia lub udzielenie wsparcia w uzyskaniu wsparcia finansowego.

Umowy planowane do zawarcia przez PGE EJ 1 sp. z o.o. związane są z realizacją celu, dla którego została powołana Spółka, a którym jest przygotowanie procesu inwestycyjnego, budowa, eksploatacja oraz likwidacja po zakończeniu komercyjnej eksploatacji elektrowni jądrowej o mocy około 3.000 MW w Polsce. Z uwagi na specyfikę obszaru działalności podstawowej spółki oraz fazy początkowej projektu koszty działalności operacyjnej oraz nakłady inwestycyjne nie mogą być zrównoważone przychodami, które osiągnęte będą po zakończeniu inwestycji.

Finansowanie działalności spółki realizowane jest jedynie poprzez podwyższenia kapitału zakładowego. Do udzielania takiej formy wsparcia finansowego zobowiązali się wszyscy Wspólnicy, w tym Enea.

Ograniczenie ekspozycji Enea na ryzyko w związku z udziałem w PGE EJ 1 Sp. z o.o. realizowane jest również poprzez zapisy Umowy Spółki PGE EJ 1. Zgodnie z ww. Umową, Zarząd PGE EJ 1 obowiązany jest uzyskać zgodę Rady Nadzorczej m.in. przed rozporządzeniem prawem lub zaciągnięciem zobowiązania o każdorazowej wartości przekraczającej 1 000 tys. zł a nieprzekraczającej 40 000 tys. zł (par. 17. ust. 2 pkt. 1), z dodatkowymi zastrzeżeniami zawartymi w Umowie Spółki. Natomiast do kompetencji Zgromadzenia Wspólników należy m.in. udzielanie zgody na rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania przez spółkę o każdorazowej wartości przekraczającej 40 000 tys. zł (par. 25. ust. 4. pkt. 2), z dodatkowymi zastrzeżeniami zawartymi w Umowie Spółki.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Stronami udzielającymi wsparcia finansowego (podwyższeń kapitału) PGE EJ 1 z tytułu prowadzonej działalności są obecnie wszyscy Wspólnicy Spółki – PGE S.A., KGHM S.A., TAURON S.A. i Enea S.A., posiadający odpowiednio 70%, 10%, 10%, 10% udziałów w kapitale zakładowym spółki.

Na 31 grudnia 2016 r. i na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego Enea S.A. posiada 220 467 udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej wynoszącej ok. 31 085 tys. zł, stanowiących 10 % ogólnej liczby udziałów/głosów. Zgodnie z art. 5.3.7 Umowy Wspólników, uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego na Etapie Rozwoju będą przewidywały dojście do skutku podwyższenia kapitału jedynie w przypadku objęcia i opłacenia Udziałów w podwyższonym kapitale przez wszystkich Wspólników proporcjonalnie do posiadanych przez nich Udziałów, o ile Strony nie uzgodnią inaczej. W świetle powyższego, bez zgody Enea S.A., jej udział w kapitale zakładowym spółki nie ulegnie zmianie.

40. Nabywanie akcji Polimex–Mostostal S.A.

6 grudnia 2016 r. rozpoczęły się kierunkowe rozmowy prowadzone pomiędzy Enea S.A. i spółkami: Energa S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., PGNiG S.A. (Inwestorzy) oraz pomiędzy Inwestorami a spółką Polimex–Mostostal S.A. (Polimex). Celem tych rozmów było wypracowanie struktury potencjalnego zaangażowania kapitałowego Inwestorów w Polimex (Inwestycja) oraz wypracowanie potencjalnego modelu współpracy pomiędzy Inwestorami przy realizacji Inwestycji.

27 grudnia 2016 r. Enea S.A. zawarła wraz z Inwestorami oraz Polimex list intencyjny, w którym Inwestorzy wyrazili zamiar rozważenia potencjalnej inwestycji w Polimex oraz na podstawie którego przystąpili do rozmów z Polimex mających na celu wypracowanie szczegółowych parametrów transakcji. Jednocześnie w tym samym dniu, Spółka wraz z Inwestorami, skierowała do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wniosek o wydanie zgody przez Prezesa UOKiK na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Inwestorów wspólnej kontroli nad Polimex. Zgoda na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Inwestorów wspólnej kontroli nad Polimex, o której mowa powyżej została wydana 18 stycznia 2017 r.

Jednocześnie również 18 stycznia 2017 r. Spółka zawarła z Inwestorami oraz z Polimex umowę inwestycyjną na mocy której Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji w Polimex. Inwestycja polegać będzie na objęciu przez Inwestorów łącznie 150 mln akcji wyemitowanych przez Polimex. Spółka zobowiązała się do objęcia 37,5 mln akcji nowej emisji za łączną cenę emisyjną 75 mln zł. Umowa została zawarta pod warunkami zawieszającymi szczegółowo opisanymi w raporcie bieżącym 2/2017. Wraz z ww. umową zostały zawarte umowy doprecyzowujące zasady współpracy oraz wzajemne prawa i obowiązki Inwestorów przy realizacji ww. inwestycji jak również dodatkowe umowy dotyczące realizacji inwestycji, które zostały zawarte z wierzycielami oraz dotychczasowymi akcjonariuszami Polimex.

20 stycznia 2017 r., w związku ze ziszczeniem się warunków zawieszających zastrzeżonych w umowie inwestycyjnej, o której mowa powyżej Spółka przyjęła złożoną przez zarząd Polimex ofertę objęcia w trybie subskrypcji prywatnej 37,5 mln akcji, po cenie emisyjnej wynoszącej 2 PLN za jedną akcję tj. za łączną cenę emisyjną 75 mln zł. Dodatkowo w wykonaniu jednej ze wskazanych powyżej umów dodatkowych 20 stycznia 2017 r. Spółka nabyła 1,5 mln akcji Polimex od jej dotychczasowego akcjonariusza. Cena nabycia wszystkich akcji wyniosła 80,6 mln zł, koszty związane z nabyciem akcji wyniosły 1 mln zł. Enea S.A. objęła 16,48% udziałów w kapitale zakładowym spółki.

21 marca 2017 r. Inwestorzy ogłosili wezwanie do zapisywania się na akcje Polimex w związku z przekroczeniem (jako strony porozumienia) progu 33 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. Wezwanie ma charakter

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

następczy, a Inwestorzy zamierzają nabyć w wezwaniu akcje w liczbie stanowiącej nadwyżkę ponad liczbę akcji aktualnie posiadanych przez Inwestorów (tj. łącznie 65,93% ogólnej liczby głosów Polimex) i zapewniającej osiągnięcie nie więcej niż 66 proc. ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. W związku z wezwaniem każdy z Inwestorów (w tym Enea) zamierza uzyskać nie więcej niż, w przybliżeniu, 0,018 proc. ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex.

41. Nabycie akcji ENGIE Energia Polska S.A.

30 września 2016 r. Enea S.A. złożyła ofertę na zakup 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A. Oferta została złożona w sposób określony w procesie, zainicjowanym przez ENGIE, właściciela 100% akcji ENGIE Energia Polska, który rozważa ich sprzedaż. 2 grudnia 2016 r. Spółka uzyskała wyłączność na dalsze prowadzenie negocjacji na zakup 100% akcji spółki ENGIE Energia Polska S.A., których właścicielem jest ENGIE.

23 grudnia 2016 r. Spółka podpisała z ENGIE International Holdings B.V. umowę warunkową sprzedaży 100% akcji spółki ENGIE Energia Polska S.A. (Umowa). Na podstawie Umowy Spółka nabędzie 100% akcji w kapitale zakładowym ENGIE Energia Polska S.A., a pośrednio również 100% udziałów w ENGIE Bioenergia Sp. z o.o. ENGIE Energia Polska S.A. jest właścicielem Elektrowni Połaniec. Wartość przedsiębiorstwa ENGIE Energia Polska S.A. (tj. wyliczana z pominięciem zadłużenia netto) została uzgodniona na 1 073 140 672 zł. Ostateczna cena za 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A. zostanie wyliczona w oparciu o ustaloną wartość przedsiębiorstwa, przy uwzględnieniu poziomu długu netto oraz kapitału obrotowego na 31 grudnia 2016 r.

Zamknięcie transakcji uzależnione jest od spełnienia następujących istotnych warunków zawieszających:

- uzyskanie zgody Ministra Energii, zgodnie z Ustawą o kontroli niektórych inwestycji,
- uzyskanie zgody Prezesa UOKiK na koncentrację,
- zrzeczenie się prawa pierwokupu przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, oraz
- przeprowadzenie konwersji długu ENGIE Energia Polska S.A. wobec podmiotów z grupy ENGIE na kapitał w ENGIE Energia Polska S.A.

Umowa przestanie obowiązywać po upływie 6 miesięcy od jej podpisania jeśli w tym terminie nie dojdzie do nabycia 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A. z powodu nie spełnienia warunków zawieszających.

28 lutego 2017 r. Spółka powzięła informację o spełnieniu się ostatniego z ww. warunków co oznacza, że wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

2 marca 2017 r. Spółka otrzymała od ENGIE International Holdings B.V. wyliczenie wstępnej ceny sprzedaży 100% akcji ENGIE Energia Polska SA na poziomie 1 264 159 355 zł. Wstępna cena sprzedaży została ustalona zgodnie z postanowieniami Umowy, przy czym będzie ona podlegać weryfikacji przez Spółkę i ewentualnym korektom w okresie bezpośrednio po przejściu kontroli nad ENGIE Energia Polska SA, na zasadach opisanych w Umowie, zgodnie ze standardami rynkowymi w tego typu transakcjach. Transakcja ta wpisuje się w Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej Enea w perspektywie do 2030 r. zatwierdzoną we wrześniu 2016 r. Dzięki tej transakcji Spółka zwiększy udział w krajowej produkcji prądu i zostanie wiceliderem polskiego rynku wytwórców energii elektrycznej.

14 marca 2017 r. Enea S.A. nabyła 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A., to jest 7 135 000 akcji, uprawniające do takiej samej liczby głosów za wstępną cenę 1 264 159 355 zł.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

42. Podpisanie Umowy Inwestycyjnej z Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w sprawie budowy i eksploatacji bloku energetycznego w Elektrowni Ostrołęka

19 września 2016 r. Enea S.A. podpisała z Energa S.A. List Intencyjny dotyczący podjęcia współpracy przy przygotowaniu, realizacji i eksploatacji nowoczesnego bloku węglowego klasy 1.000 MW w Elektrowni Ostrołęka (Inwestycja, Ostrołęka C).

Intencją Stron jest wspólne wypracowanie efektywnego modelu biznesowego Ostrołęki C, weryfikacja jej dokumentacji projektowej oraz optymalizacja parametrów technicznych i ekonomicznych nowego bloku. Współpraca obejmuje także przeprowadzenie postępowania przetargowego dla wyłonienia generalnego wykonawcy Inwestycji.

W zgodnej opinii Stron realizacja Inwestycji wpłynie korzystnie na bezpieczeństwo energetyczne Polski, będzie spełniała najwyższe standardy środowiskowe oraz zapewni kolejne stabilne, wysokosprawne i niskoemisyjne źródło energii w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym.

8 grudnia 2016 r. Spółka zawarła Umowę Inwestycyjną dotyczącą realizacji projektu Ostrołęka C. Przedmiotem Umowy jest przygotowanie, budowa i eksploatacja bloku energetycznego, o którym mowa powyżej. Zgodnie z podpisaną Umową przebieg współpracy, co do zasady będzie zorganizowany w ramach trzech etapów: Etap Rozwoju - do czasu wydania polecenia rozpoczęcia prac dla generalnego wykonawcy; Etap Budowy - do czasu oddania Ostrołęki C do komercyjnej eksploatacji oraz Etap Eksploatacji - komercyjna eksploatacja Ostrołęki C. Po zakończeniu Etapu Rozwoju, Enea S.A. jest zobowiązana do uczestnictwa w Etapie Budowy przy założeniu, że spełniony jest warunek rentowności Projektu, a finansowanie Projektu nie naruszy kowenantów bankowych Spółki. Szacuje się, że łączne nakłady inwestycyjne Enea S.A. do zakończenia Etapu Rozwoju wyniosą ok. 128 mln zł. Do realizacji Inwestycji Energa S.A. zbędzie akcje spółki Elektrownia Ostrołęka S.A., stanowiące 50% w kapitale zakładowym na rzecz Enea S.A., za cenę ok. 101 mln zł. Warunkiem zawieszającym wejście w życie Umowy Inwestycyjnej było uzyskanie zgody Prezesa UOKiK na dokonanie koncentracji polegającej na nabyciu akcji spółki celowej do realizacji Projektu. Warunek ten został spełniony 11 stycznia 2017 r.

19 grudnia 2016 r. spółka celowa ogłosiła postępowanie przetargowe na wyłonienie generalnego wykonawcy budowy elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1.000 MW i o sprawności netto co najmniej 45 proc. pracującego na parametrach nadkrytycznych pary. Elektrownia Ostrołęka S.A. przy realizacji określonych założeń (w tym przy odpowiednim udziale Enea S.A., Energa S.A. oraz ewentualnych Inwestorów Finansowych) i zakładając wprowadzenie Rynku Mocy lub innych mechanizmów wsparcia, będzie w stanie podjąć się kompleksowej realizacji Projektu.

43. Podpisanie listu intencyjnego ws. wstępnego zainteresowania zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A.

W związku z procesem pozyskiwania inwestorów kapitałowych przez Katowicki Holding Węglowy S.A., w lipcu 2016 r. Enea S.A. rozpoczęła rozmowy z potencjalnymi inwestorami dotyczące możliwości realizacji potencjalnej Inwestycji oraz jej potencjalnych parametrów.

28 października 2016 r. Enea S.A. podpisała z Węglokoks S.A. i Towarzystwem Finansowym Silesia Sp. z o.o. (Inwestorzy) list intencyjny wyrażający wstępne zainteresowanie zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A. lub aktywa KHW.

Zaangażowanie Inwestorów w KHW jest uzależnione od spełnienia wielu warunków związanych m.in. z przedstawieniem akceptowalnego biznesplanu i modelu finansowego oraz uzyskaniem wymaganych zgód korporacyjnych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Ostateczne decyzje Inwestorów co do zaangażowania w KHW zostaną podjęte m.in. po analizie przeprowadzonego badania due diligence oraz po ustaleniu ostatecznego kształtu wszystkich pozostałych uzgodnień.

44. Oferta wstępna na przejęcie aktywów EDF w Polsce

16 września 2016 r. Enea S.A. wraz z PGE S.A., Energa S.A. oraz PGNiG Termika S.A. (Partnerzy Biznesowi) wspólnie złożyły EDF International SAS (EDF) wstępną, niewiążącą ofertę na zakup akcji i udziałów w spółkach należących do EDF w Polsce, posiadających konwencjonalne aktywa wytwórcze oraz prowadzących działalność usługową.

30 listopada 2016 r. Spółka wraz z Partnerami Biznesowymi złożyła EDF nową ofertę na zakup akcji i udziałów w spółkach należących do EDF w Polsce, posiadających konwencjonalne aktywa wytwórcze oraz prowadzących działalność usługową. Złożenie nowej oferty przez Partnerów Biznesowych nastąpiło w związku ze zbliżającym się terminem zakończenia obowiązywania oferty złożonej 16 września b.r.

27 stycznia 2017 r. Spółka wraz z Partnerami Biznesowymi podpisała porozumienie z EDF Investment SAS dotyczące prowadzenia negocjacji w sprawie zakupu aktywów EDF w Polsce oraz badania due diligence w tym zakresie. Transakcja ta obejmuje nabycie wszystkich akcji EDF w EDF Polska S.A., która jest w szczególności właścicielem 4 elektrociepłowni tj. Kraków, Gdańsk, Gdynia i Toruń oraz sieci dystrybucji ciepła w Toruniu, Elektrowni Rybnik, oraz nabycie wszystkich akcji EDF w ZEC "Kogeneracja" S.A., która jest właścicielem 4 elektrociepłowni tj. Wrocław, Zielona Góra, Czechnica i Zawidawie oraz sieci dystrybucji ciepła w Zielonej Górze, Siechnicach i Zawidawiu.

15 marca 2017 r. Partnerzy Biznesowi dokonali zmian w strukturze transakcji polegających na:

- odstąpieniu PGNiG Termika S.A. od transakcji,
- przejściu dotychczas deklarowanego udziału PGNiG Termika S.A. w Transakcji przez PGE S.A., co skutkuje zwiększeniem udziału PGE S.A. w transakcji do 60%,
- pozostawieniu udziałów Enea S.A. oraz Energa S.A. w transakcji na niezmienionym poziomie 20% dla każdej ze spółek.

Zgodnie z ustaleniami powyższe zmiany w strukturze transakcji wymagają potwierdzenia braku sprzeciwu ze strony EDF.

45. Ujawnienia wynikające z art. 44 ustawy Prawo Energetyczne w zakresie poszczególnych rodzajów działalności

45.1. Ogólne zasady sporządzania informacji finansowej regulacyjnej

Spółka sporządza informację finansową regulacyjną zgodnie z następującymi zasadami:

Zasada przyczynowości

Wyodrębnienie składników aktywów i pasywów dokonywane jest zgodnie z przeznaczeniem i wykorzystaniem tych składników na potrzeby określonego rodzaju działalności lub określonej usługi. Wyodrębnienie przychodów i kosztów dokonywane jest zgodnie z zasadą przyczyny powstawania przychodów i kosztów w ramach określonej działalności.

Zasada obiektywności i niedyskryminacji

Przypisanie aktywów i pasywów, przychodów i kosztów powinno być obiektywne i zmierzające do równego traktowania odbiorców.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zasada stałości i porównywalności

Powinna istnieć stałość metod i zasad służących sporządzaniu informacji finansowej regulacyjnej z roku na rok. W przypadku zaistnienia istotnych zmian w zasadach sporządzania sprawozdań, szczegółowych metodach przyporządkowania lub zasadach rachunkowości, mających znaczny wpływ na raportowane informacje finansowe, dane porównawcze za rok poprzedzający, w części której ewentualne zmiany dotyczą, są odpowiednio korygowane w celu zapewnienia porównywalności.

Zasada przejrzystości i spójności

Stosowane metody sporządzania informacji finansowej regulacyjnej powinny być przejrzyste i spójne wewnątrznie oraz, tam gdzie ma to zastosowanie spójne z metodami i zasadami stosowanymi w innych kalkulacjach sporządzanych dla celów regulacyjnych oraz z metodami i zasadami sporządzania sprawozdań finansowych.

45.2. Definicje rodzajów działalności

Spółka wyodrębniła następujące rodzaje działalności:

1. **Obrót paliwami gazowymi** - obrót paliwami gazowymi zakupionymi od zewnętrznych dostawców i dostarczonymi na rzecz odbiorców zewnętrznych;
2. **Pozostała działalność** - pozostała działalność, finansowanie wewnątrzgrupowe oraz działalność związana z zarządzaniem Grupą Kapitałową. Do pozostałej działalności Spółka zakwalifikowała również obrót energią elektryczną oraz obrót prawami majątkowymi.

45.3. Zasady alokacji

Alokacja pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej

Pozycja sprawozdania z sytuacji finansowej	Klucz alokacji
Rzeczowe aktywa trwałe	struktura kosztów amortyzacji
Użytkowanie wieczyste gruntów	struktura kosztów amortyzacji
Wartości niematerialne	struktura kosztów amortyzacji
Nieruchomości inwestycyjne	bezpośrednio do działalności pozostałej
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	bezpośrednio do działalności pozostałej
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	wyłączone z podziału
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	bezpośrednio do działalności pozostałej
Obligacje wewnątrzgrupowe	bezpośrednio do działalności pozostałej
Instrumenty pochodne	wyłączone z podziału
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, w tym, - rozliczenia międzyokresowe, rozrachunki dot. ubezpieczeń majątkowych i pozostałe należności - rozrachunki z tytułu rozliczeń podatku dochodowego z innymi jednostkami wchodzącymi w skład podatkowej grupy kapitałowej	metoda szczegółowej identyfikacji bezpośrednio do działalności pozostałej wyłączone z podziału
Zapasy (świadczenia pochodzenia energii)	bezpośrednio do działalności pozostałej

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	wyłączone z podziału
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	bezpośrednio do działalności pozostałej
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	EBITDA poszczególnych działalności lub przypisane bezpośrednio do działalności pozostałej – w 2015 r. nadwyżka środków pieniężnych wynikająca z przepływów z dywidend alokowana do pozostałej działalności
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	bezpośrednio do działalności pozostałej
Kapitał własny	Wyłączone z podziału - element kapitału zaangażowanego
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe (instrumenty długoterminowe)	wyłączone z podziału - element kapitału zaangażowanego
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (umowy długoterminowe)	wyłączone z podziału - element kapitału zaangażowanego
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	wyłączone z podziału
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	struktura kosztów wynagrodzeń
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe, w tym: - pozostałe zobowiązania - zobowiązania z tytułu VAT	metoda szczegółowej identyfikacji struktura kosztów wynagrodzeń struktura należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług w ramach poszczególnych działalności
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	bezpośrednio do działalności pozostałej
Inne zobowiązania finansowe	bezpośrednio do działalności pozostałej
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	metoda szczegółowej identyfikacji

Alokacja pozycji sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

Spółka prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym przy użyciu MPK (Miejsc Powstawania Kosztów).

Koszty działalności podstawowej dotyczące obrotu: energią elektryczną i paliwami gazowymi obejmują MPK przypisane bezpośrednio do tych działalności oraz część kosztów ogólnego zarządu rozliczanych kluczem alokacji odpowiednim dla danego MPK. Koszty te następnie dzielone są kluczem wolumenu energii elektrycznej i gazu na działalność dotyczącą obrotu energią elektryczną (działalność pozostała) i obrotu paliwami gazowymi. Pozostała część kosztów działalności operacyjnej została zakwalifikowana do pozostałej działalności.

Poniższa tabela przedstawi alokację pozostałych pozycji sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów:

Pozycja sprawozdania z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów	Klucz alokacji
Przychody ze sprzedaży	metoda szczegółowej identyfikacji
Pozostałe przychody operacyjne	metoda szczegółowej identyfikacji lub struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności
Pozostałe koszty operacyjne	metoda szczegółowej identyfikacji lub struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

(Strata)/zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	bezpośrednio do działalności pozostałej
Przychody finansowe, w tym: - odsetki od nieterminowo regulowanych należności za energię elektryczną - odsetki od instrumentów finansowych - pozostałe	bezpośrednio do działalności pozostałej bezpośrednio do działalności pozostałej struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności
Koszty finansowe, w tym: - odsetki od długoterminowych zobowiązań finansowych - pozostałe	wyłączone z podziału – dotyczy kapitału zaangażowanego metoda szczegółowej identyfikacji lub struktura przychodów ze sprzedaży w danym roku obrotowym w ramach poszczególnych działalności
Podatek dochodowy	wyłączony z podziału
Inne całkowite dochody	wyłączone z podziału

45.4. Eliminowanie subsydiowania skrośnego oraz zapewnienie równoprawnego traktowania odbiorców

Spółka, dążąc do równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy prowadzonymi działalnościami, prowadzi ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczenie kosztów i przychodów dla wykonywanej działalności gospodarczej w zakresie wymienionym w art. 44 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na 31 grudnia 2016 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wyłączone z podziału	RAZEM
Aktywa trwałe	491	14 822 754	88 829	14 912 074
Rzeczowe aktywa trwałe	398	28 665	-	29 063
Użytkowanie wieczyste gruntów	27	1 943	-	1 970
Wartości niematerialne	66	4 748	-	4 814
Nieruchomości inwestycyjne	-	15 405	-	15 405
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	-	9 448 433	-	9 448 433
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	48 562	48 562
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	41 902	-	41 902
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	5 136 547	-	5 136 547
Instrumenty pochodne	-	-	40 267	40 267
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	145 111	-	145 111
Aktywa obrotowe	34 906	3 249 941	21 004	3 305 851
Zapasy	-	84 984	-	84 984
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	34 008	1 064 467	21 004	1 119 479
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	486 566	-	486 566
Aktywa fin. wyceniane w wartości godziwej przez wynik fin.	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	898	1 613 924	-	1 614 822
AKTYWA				18 217 925
Zobowiązania długoterminowe	1 840	51 366	-	53 206
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 840	47 220	-	49 060
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	-	4 146	-	4 146
Zobowiązania krótkoterminowe	20 190	1 117 186	-	1 137 376
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	17 827	649 399	-	667 226
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	752	19 298	-	20 050
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpł. nabycia akcji	-	281	-	281
Inne zobowiązania finansowe	-	166 653	-	166 653
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	1 611	281 555	-	283 166
Kapitał zaangażowany	13 367	16 904 143	(16 917 510)	-
Kapitał własny	-	-	10 940 479	10 940 479
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	-	6 054 528	6 054 528
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	772	772
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	31 564	31 564
PASYWA				18 217 925

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na 31 grudnia 2015 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wyłączone z podziału	RAZEM
Aktywa trwałe	231	13 812 230	64 160	13 876 621
Rzeczowe aktywa trwałe	193	30 506	-	30 699
Użytkowanie wieczyste gruntów	13	1 985	-	1 998
Wartości niematerialne	25	3 980	-	4 005
Nieruchomości inwestycyjne	-	15 955	-	15 955
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	-	8 323 493	-	8 323 493
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	63 316	63 316
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	23 402	-	23 402
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	5 339 352	-	5 339 352
Instrumenty pochodne	-	-	844	844
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	73 557	-	73 557
Aktywa obrotowe	41 940	2 859 678	69 071	2 970 689
Zapasy	-	152 318	-	152 318
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	41 096	1 031 641	69 071	1 141 808
Obligacje wewnątrzgrupowe	-	55 033	-	55 033
Aktywa fin. wyceniane w wartości godziwej przez wynik fin.	-	215 488	-	215 488
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	844	1 396 788	-	1 397 632
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	8 410	-	8 410
AKTYWA				16 847 310
Zobowiązania długoterminowe	1 227	64 943	-	66 170
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 227	54 038	-	55 265
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	-	10 905	-	10 905
Zobowiązania krótkoterminowe	19 824	1 168 619	-	1 188 443
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19 458	563 366	-	582 824
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	366	16 120	-	16 486
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpł. nabycia akcji	-	281	-	281
Inne zobowiązania finansowe	-	327 318	-	327 318
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	-	261 534	-	261 534
Kapitał zaangażowany	21 120	15 438 346	(15 459 466)	-
Kapitał własny	-	-	10 288 005	10 288 005
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	-	5 219 286	5 219 286
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	43	43
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	-	85 363	85 363
PASYWA				16 847 310

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów
za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wyłączone z podziału	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	179 944	5 498 782	-	5 678 726
Podatek akcyzowy	(3 379)	(253 995)	-	(257 374)
Przychody ze sprzedaży netto	176 565	5 244 787	-	5 421 352
Pozostałe przychody operacyjne	-	27 697	-	27 697
Amortyzacja	(47)	(3 412)	-	(3 459)
Koszty świadczeń pracowniczych	(2 094)	(53 657)	-	(55 751)
Zużycie materiałów i surowców oraz wart. sprzedanych towarów	(106)	(2 310)	-	(2 416)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(125 171)	(3 452 733)	-	(3 577 904)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	(42 311)	(1 456 496)	-	(1 498 807)
Inne usługi obce	(4 314)	(158 136)	-	(162 450)
Podatki i opłaty	(125)	(2 978)	-	(3 103)
Zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	(1)	-	(1)
Pozostałe koszty operacyjne	(167)	(36 706)	-	(36 873)
Zysk operacyjny	2 230	106 055	-	108 285
Koszty finansowe	(44)	(44 186)	(156 001)	(200 231)
Przychody finansowe	-	190 159	-	190 159
Przychody z tytułu dywidend	-	548 874	-	548 874
Zysk przed opodatkowaniem	2 186	800 902	(156 001)	647 087
Podatek dochodowy			(26 844)	(26 844)
Zysk netto okresu sprawozdawczego			(182 845)	620 243
Inne całkowite dochody			32 231	32 231
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy			(150 614)	652 474

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Wyłączone z podziału	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	129 616	5 533 055	-	5 662 671
Podatek akcyzowy	(2 226)	(230 221)	-	(232 447)
Przychody ze sprzedaży netto	127 390	5 302 834	-	5 430 224
Pozostałe przychody operacyjne	-	18 334	-	18 334
Amortyzacja	(35)	(5 622)	-	(5 657)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 085)	(47 883)	-	(48 968)
Zużycie materiałów i surowców oraz wart. sprzedanych towarów	(56)	(1 810)	-	(1 866)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(95 875)	(3 526 386)	-	(3 622 261)
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	(27 094)	(1 455 758)	-	(1 482 852)
Inne usługi obce	(2 955)	(143 350)	-	(146 305)
Podatki i opłaty	(50)	(3 084)	-	(3 134)
Zysk na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-	1 754	-	1 754
Pozostałe koszty operacyjne	(115)	(56 870)	-	(56 985)
Zysk operacyjny	125	82 159	-	82 284
Koszty finansowe	(3)	(2 106 165)	(109 778)	(2 215 946)
Przychody finansowe	-	173 521	-	173 521
Przychody z tytułu dywidend	-	874 236	-	874 236
Zysk przed opodatkowaniem	122	(976 249)	(109 778)	(1 085 905)
Podatek dochodowy			(30 983)	(30 983)
Zysk netto okresu sprawozdawczego			(140 761)	(1 116 888)
Inne całkowite dochody			9 845	9 845
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy			(130 916)	(1 107 043)

46. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

46.1. Podstawa sporządzenia

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Spółka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe w związku z obowiązkiem złożenia we właściwym rejestrze sądowym zgodnie z zapisami art. 69 Ustawy o rachunkowości.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Przyjęte przez Spółkę zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły, a zmiany standardów, które zaczęły obowiązywać w okresie sprawozdawczym nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Spółka sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Enea zgodnie z MSSF UE. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym podmioty, w których Spółka posiada pośrednio lub bezpośrednio udziały, w co najmniej połowie praw głosu lub w inny sposób sprawuje kontrolę, zostały objęte konsolidacją pełną. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Enea zostało zatwierdzone przez Zarząd Enea S.A. w tym samym dniu, co jednostkowe sprawozdanie finansowe.

Czytelnicy jednostkowego sprawozdania finansowego Enea S.A. powinni czytać je łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Enea za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. w celu uzyskania pełnej informacji na temat sytuacji finansowej oraz wyniku finansowego Grupy jako całości.

46.2. Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych

Połączenia/nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się poza wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia zgodnie z MSSF 3.

46.3. Metody wyceny inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu, do których Spółka ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Spółka kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Enea S.A. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Jednostki współkontrolowane to wszystkie jednostki, w których na podstawie ustaleń umownych Spółka sprawuje kontrolę wspólnie z innymi podmiotami.

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych (ze względu na fakt, że dla podmiotów, których udziały posiada Spółka nie istnieje aktywny rynek) wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości inwestycji obciąża koszty finansowe, nieuznawane w momencie odpisania za koszt uzyskania przychodu. W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość inwestycji i podlega zaliczeniu do przychodów finansowych (niepodlegających opodatkowaniu).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych Spółki wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność (w walucie funkcjonalnej). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji. Pozycje sprawozdania prezentowane są w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na dzień bilansowy wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia (kurs zamknięcia - jest to średni kurs NBP obowiązujący na dzień wyceny).

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie okresu natomiast zyski lub straty z tytułu różnic kursowych dotyczących środków trwałych w budowie ujmuje się w nakładach na środki trwałe w budowie.

46.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Spółka wybrała fakultatywne wyłączenie MSSF 1 i przyjęła na dzień przejścia na MSSF UE, wartość godziwą wybranych pozycji rzeczowych aktywów trwałych za zakładany koszt.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do zysków lub strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

W przypadku wymiany części środka trwałego (częściowej likwidacji) w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka, jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej, niezależnie czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową przez oszacowany okres użytkowania. Podstawę naliczania amortyzacji stanowi wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

- budynki i budowle	20 – 70 lat
- urządzenia techniczne i maszyny	2 – 40 lat

Noty przedstawione na stronach 9-87 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- środki transport	3 – 20 lat
- pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	5 – 15 lat

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się co najmniej raz w roku. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników aktywów zgodnie z MSR 36. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub, gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w zależności który moment nastąpi wcześniej.

46.6. Prawo wieczystego użytkowania

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków, mogą być oddane w użytkowanie wieczyste (PWUG). Użytkowanie wieczyste jest szczególnym prawem rzeczowym uprawniającym do: korzystania z nieruchomości z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzania tym przedmiotem (prawem).

W zależności od sposobu nabycia praw Spółka dokonuje następującej klasyfikacji:

1. PWUG uzyskane nieodpłatnie z mocy prawa na podstawie decyzji wojewody lub zarządu jednostki samorządu terytorialnego – traktuje się jako leasing operacyjny.
2. PWUG nabyte odpłatnie od osób trzecich – wykazuje się jako aktywa w PWUG w cenie nabycia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne.
3. PWUG nabyte na podstawie umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, zawartej ze Skarbem Państwa lub jednostkami samorządu terytorialnego – przyjmuje się jako nadwyżkę pierwszej opłaty nad opłatą roczną i zalicza się jako aktywo do PWUG i amortyzuje.

Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu odbywa się przez okres, na który to prawo zostało przyznane (od 40 do 99 lat).

46.7. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zaliczane są: oprogramowanie komputerowe, licencje oraz inne wartości niematerialne.

Wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową, według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi:

- dla licencji i oprogramowania serwerowego	2 – 10 lat,
- dla licencji i oprogramowania stacji roboczych oraz oprogramowania antywirusowego	2 – 10 lat,
- dla innych wartości niematerialnych	2 – 10 lat.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Spółka co roku weryfikuje poprawność ustalonego okresu użytkowania wartości niematerialnych. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników wartości niematerialnych. W przypadku stwierdzenia, istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

46.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w zyskach lub stratach w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty prac rozwojowych spełniające kryteria ich kapitalizacji, opisane poniżej, podobnie jak wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi 2-7 lat.

Kryteria kapitalizacji:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka gospodarcza powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika wartości niematerialnych,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

46.9. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Do wyceny po początkowym ujęciu Spółka wybrała model ceny nabycia.

Inwestycje w nieruchomości amortyzowane są metodą liniową. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przejściu inwestycji w nieruchomości do używania.

Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

- Budynek 25 – 35 lat

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zyskach lub stratach metodą liniową przez okres trwania umowy.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.10. Leasing

Umowa leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu własności przysługują Spółce, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Leasing inny niż leasing finansowy uznaje się za leasing operacyjny.

Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każdą opłatę w ramach leasingu finansowego dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę odsetek w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Element odsetkowy raty leasingowej ujmuje się w kosztach finansowych w rachunku zysków i strat przez okres leasingu. Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów.

Opłaty leasingowe wnoszone w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

46.11. Utrata wartości aktywów

Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć wystąpią przesłanki wskazujące na to, iż składnik aktywów mógł stracić na wartości.

Aktywa niefinansowe

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwaną ustala się jako wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej (tj. bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

Wszystkie odpisy z tytułu utraty wartości są odnoszone w ciężar zysków lub strat. Odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone w następnych okresach, jeżeli nastąpiły zdarzenia uzasadniające brak lub zmianę utraty wartości aktywów.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe analizuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu ustalenia czy nie istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości tych aktywów. Uznaje się, że nastąpiła utrata wartości aktywów, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki, że jedno lub więcej zdarzeń miało ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu tego aktywa.

Pojedyncze instrumenty finansowe istotne pod względem wartościowym są oceniane indywidualnie pod względem trwałej utraty wartości. Pozostałe aktywa finansowe są w celu oceny trwałej utraty wartości dzielone na grupy o podobnym poziomie ryzyka kredytowego.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały szczegółowo opisane w nocie 46.12.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.12. Aktywa finansowe

Spółka zalicza swoje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia, a następnie poddaje się ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy, jeśli jest wymagane lub dopuszczone przez MSR 39.

a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie, stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, albo jest instrumentem pochodnym nie stanowiącym instrumentu zabezpieczającego.
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sprawozdawczy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w zyskach lub stratach jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów jest wyraźnie zakazane.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Spółka wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, bez intencji zaklasyfikowania tych należności do przeznaczonych do obrotu.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Noty przedstawione na stronach 9-87 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

c) Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przez Spółkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone przez Spółkę jako dostępne do sprzedaży oraz
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością księgową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w zyskach lub stratach. Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość księgową aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w zyskach lub stratach.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. Do tej kategorii zaliczane są udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Spółka nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – tj. na dzień, w którym Spółka zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, za wyjątkiem inwestycji zaliczanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, które ujmowane są początkowo w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji.

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, i nie posiadają one ustalonego terminu wymagalności, wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały. Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w składnikach innych całkowitych dochodów za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz tych zysków lub strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych.

W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do „dostępnych do sprzedaży”, łączne dotychczasowe zyski lub straty uprzednio ujęte w składnikach innych całkowitych dochodów ujmuje się w wyniku finansowym bieżącego okresu.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli nie istnieje aktywny rynek dla aktywów finansowych (lub jeśli papiery wartościowe są nienotowane), Spółka ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny, które obejmują wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modele wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej sytuacji wystawcy.

Jeżeli występują przesłanki wskazujące na utratę wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych, które są wyceniane w cenie nabycia (ze względu na brak możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej), kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu podobnych aktywów finansowych. Odpisu takiego nie odwraca się.

Spółka dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość.

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w zyskach lub stratach – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w zyskach lub stratach. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w zyskach lub stratach a dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z zyskami lub stratami. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w zyskach lub stratach, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

e) Rachunkowość zabezpieczeń i pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zmianę stóp procentowych może być ustalana w oparciu o wycenę otrzymaną z niezależnych instytucji finansowych.

Spółka w odniesieniu do części zabezpieczanej ekspozycji stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Spółka definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne,

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej lub przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego Spółka dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających.

Instrumenty pochodne, ujmując się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Spółkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Spółka:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym bieżącego okresu (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny).

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub
- Spółka unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Spółka:

- efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje na kapitał z aktualizacji wyceny,
- zysk lub stratę związaną z częścią nieefektywną ujmuje w wyniku finansowym bieżącego okresu.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Spółka oczekuje, że całość lub część strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Spółka wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji z wyceny i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitale z aktualizacji przenoszony jest niezwłocznie do zysków lub strat.

Ponadto Spółka dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

46.13. Zapasy (w tym świadectwa pochodzenia)

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia, na którą składa się cena zakupu powiększona o koszty poniesione na ich zakup tj. w szczególności koszty transportu do miejsca składowania lub w koszcie wytworzenia nie wyższym od ceny sprzedaży netto pomniejszone o ewentualne odpisy aktualizujące wartość zapasów.

Rozchód zapasów ustala się z wykorzystaniem metody średniej ważonej ceny nabycia.

W ramach zapasów Spółka wykazuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie.

Świadectwa pochodzenia energii - są potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (energia pochodząca np. z wiatru, wody, słońca, biomasy – tzw. certyfikaty zielone, energia pochodząca z biogazu rolniczego – tzw. certyfikaty błękitne) albo energii wytworzonej w kogeneracji (z trzech rodzajów źródeł tj. źródeł gazowych lub o mocy poniżej 1 MW – tzw. certyfikaty żółte, źródeł o mocy powyżej 1 MW innych niż opalane paliwami gazowymi, metanem i gazem z przetwarzania biomasy – tzw. certyfikaty czerwone oraz źródeł opalanych gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy lub metanem uwalnianym przy odmetanowaniu kopalń – tzw. certyfikaty fioletowe). Wydaje je Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii w odnawialnych źródłach energii i kogeneracji.

Świadectwa efektywności energetycznej, czyli tzw. certyfikaty białe, są potwierdzeniem deklarowanej oszczędności energii wynikającej z podjętych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w trzech obszarach, tj.: zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych, zwiększenia oszczędności energii przez urządzenia

Noty przedstawione na stronach 9-87 stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

potrzeb własnych oraz zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyle i dystrybucji. Dla wymienionych kategorii przedsięwzięć przeprowadzane są przez Prezesa URE przetargi na tzw. białe certyfikaty. Wydaje je Prezes URE na wniosek podmiotu, który wygrał przetarg.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej powstają z chwilą zapisania w rejestrach świadectw pochodzenia energii oraz świadectw efektywności energetycznej, prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE S.A.). Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy. Przeniesienie praw następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia energii lub w rejestrze świadectw efektywności energetycznej. Prawa majątkowe wygasają w momencie ich umorzenia.

Świadectwa pochodzenia nabyte wycenia się według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Zgodnie z zapisami Ustawy Prawo energetyczne oraz Ustawy o efektywności energetycznej, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, jest obowiązane:

- a) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej lub
- b) uiścić opłaty zastępcze.

Spółka ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia:

- a) świadectwa pochodzenia energii odpowiadające wielkościom ustalonym w rozporządzeniach do Prawa energetycznego, jako procent ogólnej sprzedaży energii dla odbiorców końcowych,
- b) świadectwa efektywności energetycznej o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego [toe], nie większej niż 3% ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten jest realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej. Kwotę przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym osiągniętą za dany rok rozliczeniowy pomniejsza się o kwoty i koszty, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o efektywności energetycznej. Wielkość obowiązku w poszczególnych latach rozliczeniowych określana jest w rozporządzeniu do Ustawy o efektywności energetycznej.

Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa w terminach wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Spółka przedstawia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej do umorzenia, w cyklach miesięcznych, w celu realizacji obowiązku za dany rok obrotowy. W księgach rachunkowych ujęcie w kosztach umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej następuje na podstawie decyzji o umorzeniu wydanej przez Prezesa URE, z zastosowaniem rozchodu według metody szczegółowej identyfikacji świadectwa.

W przypadku braku na dzień bilansowy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Spółka tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w rachunku bankowym, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności. Środki pieniężne wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości nominalnej.

46.15. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy Spółki wykazuje się w wielkości określonej i wpisanej w krajowym rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji, rozliczenia transakcji wydzielenia, połączenia i nabycia spółek.

Podwyższenie kapitału podstawowego, które na dzień bilansowy zostało pokryte, a które oczekuje na rejestrację w krajowym rejestrze sądowym jest prezentowane jako kapitał podstawowy.

46.16. Zobowiązania finansowe w tym kredyty, pożyczki i papiery dłużne.

Zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

46.17. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Na podatek dochodowy prezentowany w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe obliczane jest na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk/strata podatkowa różni się od księgowego zysku/straty netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe wyliczane są w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym okresie sprawozdawczym.

Podatek odroczony jest skutkiem podatkowym zdarzeń danego okresu, ujętym zgodnie z zasadą memoriału w księgach rachunkowych tego okresu, ale zrealizowanym w przyszłości. Powstaje wówczas, gdy skutek podatkowy przychodów i kosztów jest taki sam jak bilansowy, ale występuje w innych okresach.

W okresie obowiązywania umowy Podatkowej Grupy Kapitałowej Enea (PGK), Enea S.A. jako podmiot reprezentujący dokonuje obliczenia oraz rozliczenia podatku dochodowego PGK. Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym, w podatkowych grupach kapitałowych, jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.18. Świadczenia pracownicze

W Enea S.A. występują następujące rodzaje świadczeń pracowniczych:

A. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych Enea S.A. zalicza między innymi: wynagrodzenia miesięczne, wynagrodzenia z tytułu premii rocznej, prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii, krótkoterminowe płatne nieobecności wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne, nagrodę na Dzień Energetyka oraz zobowiązania wynikające z Programu Dobrowolnych Odejść.

Zobowiązanie z tytułu krótkoterminowych (kumulowanych) płatnych nieobecności (wynagrodzenie za urlop) jest ujmowane, nawet jeżeli płatne nieobecności nie uprawniają do ekwiwalentu pieniężnego. Spółka ustala przewidywany koszt kumulowanych płatnych nieobecności jako dodatkową kwotę, którą zgodnie z przewidywaniami zapłaci w wyniku niewykorzystanego uprawnienia ustalonego na dzień bilansowy.

B. Programy określonych świadczeń

Do programów określonych świadczeń Spółka zalicza:

1) odprawy emerytalne

Pracownicy przechodzący na emeryturę (rentę) uprawnieni są do otrzymania odpraw emerytalnych w formie gratyfikacji pieniężnych. Wysokość tych odpraw zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

2) prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę

Pracownikom, którzy przepracowali w Spółce co najmniej rok, przechodzącym na emeryturę, przysługuje prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii. Emeryci i renciści mają prawo do ekwiwalentu pieniężnego w wysokości 3 000 kWh x 80% ceny energii elektrycznej i składnika zmiennego opłaty przesyłowej oraz 100% wartości opłaty stałej sieciowej i opłaty abonamentowej wg taryfy jednostrefowej ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych. Ekwiwalent pieniężny wypłacany jest dwa razy w roku, w wysokości stanowiącej każdorazowo połowę rocznego ekwiwalentu. Wartość ekwiwalentu jest waloryzowana o wzrost ceny energii elektrycznej wg taryfy ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych w roku poprzedzającym wypłatę.

Prawo to, w przypadku zgonu pracownika przechodzi na małżonka w przypadku pobierania przez małżonka renty rodzinnej.

3) odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Spółkę

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Spółkę dokonywany jest w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Świadczenia pracownicze wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych a zmiana stanu rezerw prezentowana jest w sprawozdaniu zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.

Szacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń, o których mowa w punktach 1 - 3 dokonywane jest przez aktuarium metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit Method). Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w innych całkowitych dochodach.

C. Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe

Do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych Enea S.A. zalicza nagrody jubileuszowe. Wysokość tych nagród zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

D. Program określonych składek

1) Składki ubezpieczeń społecznych

System ubezpieczeń społecznych działa na zasadach programu państwowego, zgodnie z którym na Spółce ciąży obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne dla pracowników w momencie, gdy stają się one należne. Spółka nie jest zobowiązana ani prawnie, ani zwyczajowo do wypłaty przyszłych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych. Koszt składek dotyczący bieżącego okresu ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu jako koszt świadczeń pracowniczych.

2) Pracowniczy Program Emerytalny

Zgodnie z załącznikiem do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Spółka prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia pracowników z funduszem kapitałowym na zasadach określonych w ustawie i wynegocjowanych ze stroną związkową.

Z Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą korzystać pracownicy Spółki po roku pracy niezależnie od rodzaju umowy o pracę.

Pracownicy przystępują do Pracowniczego Programu Emerytalnego na warunkach określonych poniżej:

- ubezpieczenie zawiera się w formie ubezpieczenia grupowego na życie z ochroną ubezpieczeniową,
- poziom składki podstawowej ustala się w wysokości 7% wynagrodzenia uczestnika,
- 90% składki podstawowej przeznaczają się na składkę inwestycyjną a 10% na ochronę ubezpieczeniową.

Spółka ujmuje koszt składek na PPE dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie jako koszt świadczeń pracowniczych.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypetnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Kwota, na którą tworzona jest rezerwa stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypetnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Wykorzystanie uprzednio utworzonej rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania księguje się w momencie powstania tych zobowiązań na zmniejszenie rezerwy.

Niewykorzystane rezerwy, w przypadku zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają odpowiednio przychody finansowe lub pozostałe przychody operacyjne.

Spółka tworzy również rezerwy na roszczenia o charakterze przedsądowym zgłoszone przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się sieci dystrybucyjne wraz z urządzeniami, oraz na inne potencjalne roszczenia związane z posiadaniem majątku sieciowego Spółki na nieruchomościach, do których Spółka nie posiada tytułu prawnego. Szacowanie wartości odszkodowań obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu lub czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

Spółka tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw pochodzenia energii dla każdego z walorów jest ilość świadectw pochodzenia stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Prawa energetycznego, a ilością świadectw umorzonych na dany dzień sprawozdawczy.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw efektywności energetycznej jest ilość świadectw wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Ustawy o efektywności energetycznej, a ilością świadectw umorzonych na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę wycenia się:

1. w pierwszej kolejności w oparciu o cenę nabycia dla posiadanych ale nie umorzonych na dzień bilansowy świadectw efektywności energetycznej,
2. w drugiej kolejności w oparciu o cenę nabycia wynikającą z zawartych przez Spółkę umów sprzedaży, w zakresie tej części świadectw, które Spółka planuje otrzymać w pierwszej kolejności,
3. w trzeciej kolejności w oparciu o średnioważoną cenę w transakcjach sesyjnych zawartych na Rynku Praw Majątkowych prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. w trakcie miesiąca, w którym przypada dzień sprawozdawczy, na który ustalana jest wartość rezerwy,
4. a w przypadku braku takich transakcji lub w przypadku niedoboru na rynku uniemożliwiających Spółce nabycie wystarczającej ilości praw wymaganych do realizacji obowiązku, brakująca ilość rezerwy wyceniana jest w oparciu o jednostkową opłatę zastępczą dla danego roku obrotowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.20. Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży energii i usług dystrybucyjnych ujmuje się w momencie dostawy energii. Dla celów ustalenia wielkości przychodów za okres pomiędzy datą ostatniego fakturowania, a datą bilansową dokonywany jest szacunek przychodów, który wykazywany jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia nabytych w celu dalszej odsprzedaży ujmuje się według zasad opisanych w 46.13.

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ujmuje się, gdy jednostka przekazała znaczące ryzyko i korzyści wynikające z własności towarów i materiałów oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych z tytułu transakcji.

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku metodą liniową przez okres trwania umowy.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

46.21. Wypłata dywidend

Płatność dywidendy na rzecz akcjonariuszy/udziałowców ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Spółki w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie.

46.22. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające następujące kryteria:

- ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przez transakcje sprzedaży, a nie przez dalsze wykorzystanie,
- Zarząd Spółki złożył deklarację sprzedaży i zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- istnieje małe prawdopodobieństwo wprowadzenia zmian do planu zbycia tych aktywów.

W przypadku spełnienia kryteriów po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie dokonuje się zmiany klasyfikacji aktywów na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie. Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, kiedy kryteria zostały spełnione. Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do zbycia następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do zbycia wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej netto lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

46.23. Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

Następujące nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie zostały przyjęte przez UE lub nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2016 r., i nie zostały zastosowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. - Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE,
- Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone) - data obowiązywania nie została określona,
- MSSF 16 Leasing - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat (Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r.,
- Inicjatywa dotycząca ujawnień (Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r.,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSSF 2 (Płatności na bazie akcji) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSSF 4 (umowy ubezpieczeniowe) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2014-2016 - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12 które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później),
- KIMSF 22 Transakcje w Obcej Walucie oraz Zaliczki - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSR 40 Nieruchomości Inwestycyjne - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- MSSF 9 Instrumenty finansowe - zmiana klasyfikacji i wyceny - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.

Spółka ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których będą obowiązujące po raz pierwszy.

Spółka nie dokonała jeszcze analizy wpływu nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji na jej sytuację finansową i wyniki działalności.